

P 13536

Celje - skladišče

D-Per
65/1982

5000013536,1

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA

RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA — TITOVO VELENJE

LETO XVI

PONEDELJEK, 8. MAREC 1982

ŠTEVILKA 1

F. Kršinić: Spletaj me, spletaj mamica...

Za 8. marec, dan žensk

Na drugi mednarodni konferenci žensk socialistk v Kopenhagenu na Danskem je bil leta 1910 na predlog Klare Zetkin ustanovljen mednarodni dan žensk z namenom mobilizacije širokih ženskih množic proti buržoaznemu zatiranju. Glavna vsebina tega dne je bila agitacija za volilno pravico žensk in vključevanje delavk iz zaostalih družbenih plasti v splošni boj proletariata za socializem. Naslednje leto je na ta dan že na tisoče delavk v Nemčiji, Avstriji, Danski in Švici demonstriralo proti buržoazni oblasti in stopalo v delavske organizacije. Tudi ženske Jugoslavije so praznovale 8. marec že pred vojno. V najtežjih okoliščinah, kljub preganjanju policije in nasilju takratnih oblastnikov so se izrekale za svobodo žensk, za povečanje mezd, proti neljudskemu režimu... Ženske v stari Jugoslaviji niso imele nobenih političnih pravic, bile so družbeno zapostavljene. Položaj delavk je bil še težji od položaja delavcev, kajti za enako delo niso dobile enakega plačila kot moški, vsak trenutek jim je pretila brezposelnost, bile so nekvalificirane delavke in za njihovo izobrazbo se ni nihče brigal, niso bile socialno zavarovane... Partija je kazala ženskam re-

Dalje na 2. strani!

Materam in ženam delavcev in vsem delavkam
v sestavljeni organizaciji REK Titovo Velenje

ISKRENO ČESTITAMO ZA DAN ŽENSK - 8. MAREC

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi SOZD REK Titovo Velenje

volucionarno pot borbe proti razrednemu sovražniku, takoj po okupaciji naše domovine pa jih je pozvala k obrambi, k oboroženemu boju proti okupatorju. Mnogi ženska žensk iz mest in z dežele se je vključila v boj za svobodo in neodvisnost. Tedaj je dobilo protifašistično gibanje žensk tudi svojo organizacijsko obliko. Ustanovljena je bila čvrsta in pomembna Antifašistična fronta žensk Jugoslavije. Ženske so v tistih dneh pokazale svojo visoko patriotsko zavest. Okoli dva milijona je bilo bork proti okupatorju in ilegalk v zaledju. Koliko pa jih je padlo, bilo ranjenih, koliko jih je pomrlo v taboriščih in zaporih? Toda noben teror, nobeno mučenje ni moglo zlomiti gibanja odpora in borbe žensk za svobodo in boljše življenje.

V novi Jugoslaviji so se ženske takoj vključile v politično in gospodarsko življenje države, ohranjale in razvijale so pridobitve naše revolucije. Zrasel je lik nove ženske - graditeljice socializma. Vidimo jo, ko gradi tovarne, mesta, ko se trudi za pravočasno izpolnitev delovnega plana, za delovno disciplino, preseganje norme, se vključuje v družbenopolitično in kulturno življenje. Ostanke neenakosti odpravlja tudi naša ustava, ki pravi: "Ženske so enakopravne z moškimi na vseh področjih državnega, gospodarskega in družbenopolitičnega življenja." Zadnje čase pa vse pogosteje slišimo, da so ženske zapostavljene, neenakopravne, da se težje zaposlijo, da niso enakovredno zastopane v procesu odločanja, da jih ne najdemo na visokih in odgovornih položajih. Sedaj, ob vrhuncu priprave na volitve v delegacije za skupščinski delegatski sistem, vidimo tudi, da je število evidentiranih možnih kandidatki za prevzem družbenih funkcij še vedno nizko. Pa vendar vemo, da je naša domovina zopet v bitki; tokrat v bitki za gospodarsko stabilizacijo, v kateri moramo vsi samokritično in kritično oceniti svoje delo, prispevke, izkušnje in pomanjkljivosti. V sprejetih družbenih dokumentih o kadrovske politiki, sploh v tistih o bližnjih volitvah, je zato treba dati mesto tudi delavkam, kmeticam, strokovnjakinja, materam. Ne gre za preprosto utrjevanje udeležbe žensk v odstotkih, ampak za to, da bomo s skupnimi močmi lažje zmogli breme stabilizacije.

Draga Borovnik

PORTRETI NAŠIH DELAVK

Marija Kolar,
finančna knjigovodkinja
v delovni skupnosti skupnih
služb našega kombinata

Vsak človek skriva v sebi svojo zgodbo otroštva, mladosti, zrelih, odraslih let, a te zgodbe se ena od druge močno razlikujejo, in to že v tem, da je nekaterim ljudem, kot pravimo, lepo postlano že pri rojstvu, drugi pa morajo za svojo srečo, celo za svoj goli obstoj, poskrbeti sami. Marija Kolar je ena tistih ljudi, ki jim življenje ob rojstvu ni podarilo drugega kot dvoje priden rok, razum in poštenje, kar je sicer zelo veliko, a zopet malo, če si star šele štirinajst let, ko na svetu ostaneš sam, odvisen od svojega dela.

Kmalu, ko je Marija ali Marica, kot jo kličejo njeni prijatelji, pred devetinsitridesetimi leti prišla na svet v Stari vasi pri Velenju, jo je mama, ki v domačem kraju ni našla zaposlitve, prepustila v oskrbo stari materi. Z dnino po okoliških kmetijah je stara mama služila kruh zase in za vnukinjo, ki je rastle, spraševala, se čudila kot vsak otrok. Vojna vihra je z bom bandiranjem, streljanjem talcev, polnimi cestami vojakov naselila v Maričinem srcu kup vprašanj, strah in nezaupanje. Vsega tega tudi tišina po zadnjem strelu puške ni mogla pregnati iz nje. Samo dve leti po koncu vojne pa ji je umrla tudi stara mati, in Marija je za nekaj mesecev našla zatočišče še pri teti, zaposlitev pa pri Gradisu, kjer je pospravljala, pomagala v kuhinji. Nekega dne pa so ji kratko malo vrnili delovno knjižico in ji rekli, da se bo pridružila mladinski delovni brigadi v Novi Gorici. Dva meseca je sodelovala pri izgradnji ceste in reguliranju reke.

"Mladi smo vedeli, da moramo pomagati pri obnovi domovine, saj v razvalinah nekdanjih hiš, brez tovarn in cest nismo mog-

RUDAR - INFORMATOR: Glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Titovo Velenje (T. Velenje - Rudarska 6, telefon h.c. 851 100)

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Ivan Krejan (RL - J. mehanizacija) - namestnik Ivan Jelen (RL - J. Škale), Anton Ribarič (RL - DSSS) - namestnik Vili Kerin (RL - J. Preloge), TE Šoštanj - Maks Lomšek (namestnica Zinka Moškon), ESO - Alojz Filipančič (namestnik Dragan Čelofiga), Plastika - Janez Kovačič (namestnik Roman Rebernik), EFE - Mile Maksimovič (namestnica Milena Gril), Avtopark - Anton Sever (namestnik Branko Kranjčec), Tiskarna - Silvo Pešak (namestnik Marko Boruta), Družbeni standard - Dragica Pohar (namestnik Jože Mirtič), Avtomatska obdelava podatkov - Irena Likar (namestnica Mira Uranc), Zavarovanje - Niko Pečovnik (namestnik Josip Malinović), DSSS SOZD - Branko Ledinek (namestnica Anica Pristovšek);
- delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Konstantin Kuzmin (DSSS SOZD - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD - glavni in tehnični urednik), Bojan Ograjenšek (DSSS SOZD - novinar reporter), Draga Borovnik (DSSS SOZD - novinarka lektorica), Vesna Kores (DSSS SOZD - tajnica in stavka glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS SOZD - fotografske storitve), Drago Bahun (DSSS SOZD - tajništvo samoupravnih organov SOZD), Nada Dermol (referentka za informiranje v TE Šoštanj), predstavnik OK SZDL Velenje.

Predsednik uredniškega odbora: Ivan Krejan • Naslov uredništva: Titovo Velenje - Prešernova 10 (DSSS SOZD - telefon h.c. 851 100, interno 260 - soba 58 nad pošto T. Velenje).

Tiska DO Tiskarna REK Titovo Velenje (T. Velenje - Celjska cesta, telefon 850 566 ali 851 630) • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada v višini števila zaposlenih + 100 izvodov.

li živeti. Bili pa smo tudi veseli, željni zabave in razvedrila. Takrat sem prvič igrala v dramski skupini, pela pri pevskem zboru, zmagala v teku. Spoznala sem, da nekaj zmorem, da me ljudje upoštevajo, kajti doma sem bila vedno zapostavljena in le redko pohvaljena. Po končanem udarniškem delu sem se vpisala še v tečaj za pilota jadralnega letala, ki je bil v Ribnici na Dolenjskem, in se naučila tudi skakati s padalom. Ko sem se vrnila v Velenje, sem še nekaj časa sodelovala v letalskem klubu, kjer smo si naredili celo svoje jadralno letalo. To so bili res srečni meseci moje mladosti," je sklenila Marija svojo pripoved, v očeh pa se ji je še nekaj časa smehljal vedrina. Gotovo so ji iz preteklosti priklicali spomini na vesele dni med nebom in zemljo...

Toda vrnitev v rojstni kraj je za Marijo pomenila predvsem delo. Petnajst let je štela, ko se je vselila v podnajemniško sobico v Pesju in se zaposlila pri rudniku. "Planirali smo zemljo okrog jaška v Prelogah," se spominja in takoj pristavi: "Nisem pa dolgo ostala nekvalificirana delavka. Naredila sem tečaj za kurjača parnih lokomotiv."

Potem je vsak dan že ob štirih zjutraj kurila v lokomotivi, da je strojevodja ob šestih lahko začel voziti, in šele ob štirih popoldne se ji je iztekel delovni dan. Naloženi vagončki s premogom, jalovino ali s kamenjem iz kamnoloma v Škalah so večkrat na dan iztirili, in Marija jih je s hrbtno uprta obnje dvigala nazaj na tirnice. Potem je nekaj let skupaj s še dvema ženskama kurila peči v rudniških kopalnicah, s petindvajsetimi leti starosti pa se je odločila, da se vpiše v srednjo ekonomsko šolo v Celju, in tako je pustila trdo kurjaško delo pri rudniku. Odslej je pozimi kurila centralno kurjavo za poslovne prostore Name, poleti pa delala kot servirka v našem počitniškem domu v Fiesi, potem ko je prej pridno hodila v šolo. Z železno voljo je res zmogla trdo sezonsko delo in učenje. Še danes pravi, da mlad in zdrav človek zmore vse. Tako se je leta 1963 znova zaposlila pri rudniku, a tokrat kot knjigovodkinja osebnih dohodkov, pozneje je bila analitičarka v planško-analitskem sektorju, sedaj pa opravlja dela in naloge finančne knjigovodkinje. Samo tri leta in nekaj mesecev ji še manjka, da bo imela dovolj delovnih let za upokožitev, a ko jo človek gleda in posluša, spozna, da ima "na zalogi" še za veliko več let volje in veselja do dela, ki ga včasih, žal, primanjkuje celo marsikateremu mlademu, nanovo zaposlenemu delavcu.

O svojem popoldanskem življenju, ki je prav tako zelo pestro in delovno, je Marija povedala: "Z možem živiva v družbenem najemnem stanovanju sama, kajti otrok nisem mogla imeti, najbrž zaradi dvigovanja težkih vagončkov, ko sem bila še kurjač na lokomotivi. Zato pa nama ostane več prostega časa za gledališče, ki se je meni priraslo k srcu že takrat, ko sem v brigadi prvič nastopila na odru. Že od leta 1952 sem igralka pri velenjskem amaterskem gledališču in tudi režirala sem že osem iger. Komaj dobra dva tedna je minilo, odkar smo pripravili premiero satire Janeza Žmavca z naslovom Sekira, ki jo bomo igrali tudi za šolarje. Okrog dvajset nas sodeluje pri gledališču, čeprav nas je bilo včasih že precej več. Na drugi strani pa imamo gledalcev veliko več, kot smo jih imeli še pred dvema, tremi leti.

Tudi pri velenjski zvezi kulturnih organizacij sem članica že 15 let in vrsto let sem v njej vodila odbor za gledališko dejavnost, zdaj pa sem to delo prepustila mlajšim, da bodo lažje prišle na plan še njihove ideje. Strokovno pa mladim še vedno priskočim na pomoč, tudi mladini po krajevnih skupnostih naše občine pomagam pri izbiri gledaliških del."

Zveza kulturnih organizacij je Mariji podelila svoje najvišje priznanje: Linhartovo plaketo, letos pa so jo predlagali za dobitnico Napotnikovega priznanja. Sodelavci jo poznajo tudi kot aktivno dolgoletno članico zveze komunistov pa predsednico komisije za delovna razmerja in sedaj tudi kot namestnico predsednika delavskega sveta skupnih služb našega kombinata.

"Včasih so bile besede direktorja rudnika, ki nam jih je posredoval delovodja, edine pravilne. Delavci smo bili zadovoljni, da smo lahko delali. Če pa se je kdo od nas zameril delo-

vodji, je mimogrede dobil precej nižje plačilo ob koncu meseca. Danes vsi lahko sprejemamo sklepe, oblikujemo samoupravne sporazume, a žal se niti polovice teh ne držimo. Ne vem, kaj je narobe? Ali sporazumov sprejememo preveč - ali pa jih premalo upoštevamo?" razmišlja Marija, in priznajmo, da ima kar prav.

D. B.

Romana Črep, administratorica v preloški strojepisnici našega rudnika

Romana Črep je simpatično osemnajstletno dekle, v družbi vedno nasmejana in prijazna. Takšno jo poznajo njeni sodelavci, znanci in tako smo spoznali tudi mi. Toda za svojim prešernim nasmehom in razigranimi očmi skriva trpko življenjsko zgodbo...

Za otroke je bil čas počitnic, toplo julijsko sonce je sijalo, ko se je pred šestimi leti Romanin oče poškodoval v jami. Takrat so za štiri Črepove ženske ure, dnevi, noči obstali in se strnili v mesec upanja, da bo oče, mož vendarle ozdravel. Toda konec avgusta je v bolnišnici umrl. Ostale so same, mama Tezeja in tri hčerke. Najmlajša, Cvetka, takrat stara samo dve leti, se očeta niti ne spominja. Romana je tisto leto končala peti razred osnovne šole, Marjana pa je štela petnajst let.

Res, na Konovem so imele dom, a ta je naenkrat brez očeta postal hladen in tih. Sama je morala mati najti pravo pot in pravi način življenja zase in za svoje hčerke. Učila jih je, vzgajala, bdela nad njimi in s skrbnostjo ter ljubeznijo zopet ogrela dom.

Danes sta dve hčerki že "pri svojem kruhu". Marjana je učiteljica, Romana pa je končala poklicno administrativno šolo in že dobro leto opravlja svoj poklic v skupnih službah našega rudnika. Povedala nam je, da ima svoje delo rada, da se tudi s sodelavkami dobro razume, a se je vseeno odločila, da pri pisalnem stroju ne bo vedno ostala: vpisala se je v višjo pravno šolo v Celju. Pred kratkim si je kupila avtomobil in sedaj bo lahko tudi svojo mamo kam peljala. Sicer pa veliko bere, rada hodi v hribe, igra odbojko. Veliko načrtov in želja se prepleta v njenih mislih, ki so z upanjem in zaupanjem uprte v prihodnost. Na pripombo, da za mnoga dekleta njenih let niso običajni tako resni cilji, kakor jih ima ona, je odgovorila: "Življenje ni vedno veselo, ni sestavljeno iz samih srečnih dni, in to vsak človek prej ali slej spozna. Imela sem dvanajst let, ko je moje brezskrbno otroštvo pretrgala očetova smrt. Mama mi je po svojih močeh nadomeščala očeta, da pa je hčerke nismo preveč obremenjevale, saj smo videle njene velikokrat objokane oči, smo se hitro zresnile, odrasle. Težko je bilo za nas vse, a najtežje za mamo, kajti morala je skrbeti za nas tri, žalost in bolečino pa skriti v sebi. Zato sva ji s starejšo sestro hoteli pomagati in skušali del njenih skrbi prevzeti nase. Same, brez očeta, smo se sestre še bolj navezale ena na drugo, vse tri pa na mamo in ona na nas. Z nami živi tudi očetova mati in tako smo prava ženska družina.

Spominjam se, da je oče vsa leta trdo delal v jami kot gospodar čela in se, tudi doma vedno trudil, da bi nam bilo življenje lepo. Zgradil nam je hišo na Konovem, a žal v njej živel le nekaj let. Rade smo ga imele vse štiri, in dolgo nismoogle

razumeti, da ga ni več. Še danes boli vsak spomin nanj in vsaka beseda o njem, ker ga še vedno pogrešamo.

Rudnik nam je res precej pomagal. Sestra je dobivala vsa leta svojega šolanja štipendijo, v administrativni šoli sem jo dobila tudi jaz, mama prejema za očetom pokojnino, Cvetko, ki je še osnovnošolka, pa vsako leto obdari rudniški dedek Mraz. Vse to nam očeta seveda ne more nadomestiti, a vseeno je lepo, da nam delovna organizacija, v kateri je oče delal, pomaga, se zanima za nas.

Že dolgo želim videti jamo, a čeprav delam le nekaj korakov od vhoda vanjo, se še nisem odločila, da bi si jo ogledala. Mladinci skupnih služb rudnika imamo v načrtu, da si kmalu ogledamo rudniške rove, in to bo moje prvo srečanje z okoljem, v katerem je moj oče pustil življenje."

D. B.

Ivana Brešar,
referentka za kotlovske
vode v TE Šoštanj

Sredi laboratorijskih naprav, epruвет, kemikalij sem pri delu zmotila Ivano Brešar, ki je ena najstarejših delavk v šoštanjskih termoelektrarnah; ne najstarejših po letih starosti, ampak po delovnih letih. Že leta 1955 se je po končani srednji kemijski šoli zaposlila v TE Šoštanj, in sicer najprej v pisarni pri gradbenikih, že čez nekaj mesecev pa v takrat nanovo ustanovljenem oddelku za pripravo hladilnih voda. Pozneje je delala tudi pri pripravi maziv in premoga, sedaj pa je v tehnologiji voda in goriv referent za kotlovske vode. Kaj to pomeni? Ivana je takole opisala svoje delo:

"Takoj ob šestih zjutraj grem po celem obratu, da pregledam porabo in prevodnost voda ter še druge vrednosti, kot sta kisik in koncentracija vodikovih ionov. Veste, da imamo tri starejše in dva novejša bloka, ki sta opremljena z napravami za kondenzatno čiščenje, ki vodo še dodatno prečistijo. Moja naloga je, da odločam o nastavitvi prog za to kondenzatno čiščenje in o regeneracijah na podlagi regeneracijske prevodnosti. V jutranjem obhodu popišem tudi porabo dodatne vode v blokih in OHV sistemih. Skratka, skrbim za vodno parni sistem, za nakup kemikalij, za natančnost vseh meritev in brezhibno delovanje vseh aparatov. Po obhodu z vodjo našega oddelka pretehtava vse zbrane podatke, nakar jih vpišem v posebne protokole. Potem v laboratoriju opravljam razne analize, pripravljam krivulje za umirjanje instrumentov, zahtevnejše kemikalije, ki jih potrebujemo za analizo, a ves čas ostanem v stiku z obratom, da lahko vsak nenormalen pojav sproti odpravimo.

Dolga leta tega dela so za mano in prinesla so mi toliko delovnih izkušenj, da se zlepa nobenega dela ne ustrašim. Sicer pa sem 'pri hiši' že tako dolgo, da je vse, kar je tukaj, postalo že del mene in mojega življenja."

Kmečka hiša v Završah pri Mislinju je bila Ivanin dom. Rodila se je leta 1935, a čeprav je bila še otrok, ko se je začela vojna, se tistih časov spominja. Njihov dom so pogosto ponoči obiskali partizani, čez dan pa so morali gostiti Nemce, ki so kmalu zasumili, da sprejemajo Brešarjevi tudi nočne obiskovalce... Očeta so postavili ob kletna vrata, otroci in mati pa naj bi gledali, kako ga bodo ustrelili. Toda premislili so se in ga pustili živeti. Še naprej sta oče in mati pomagala partizanom in tudi svoje starejše otroke pošiljala na kurirske poti.

Tako so minila leta vojne, cela družina je morala poprijeti za delo in v nekaj letih so obnovili izropano kmetijo. Potem sta oče in mati umrla. Otroci so se morali vzgajati sami. Starejši so pazili na mlajše, zrasli in kot ptiči zapustili gnezdo ter si ustvarili vsak svoj dom. Brat, ki je že pred tremi leti umrl, je ostal za gospodarja na kmetiji, vseh pet sester pa je življenje zaneslo v svet. Ivana si je svoje "gnezdo" spletla v Šoštanju.

"Rada živim v Šoštanju, celo tega pršenja sem se navadila, da ga niti ne opazim. V elektrarniškem naselju sem že pred leti kupila stanovanje, v katerem sedaj živiva s sinom Primožem. Sedemnajst let je že star moj sin in hodi v drugi letnih elektrotehnične šole. Bila sem tudi poročena, a življenje prinese marsikaj pa je tudi meni prineslo ločitev. Delo v elektrarnah, kuhanje, pletenje, delo na vrtu, ki ga imam v najemu, in sprehodi po naravi, vmes pa tudi sodelovanje v krajevni skupnosti in sindikatu naše delovne organizacije zapolnjujejo moje življenje tako, da mi čas kar prehitro teče."

Sedemindvajset let dela v TE Šoštanj že ima Ivana za seboj in večkrat svoja prva leta zaposlenosti primerja z delovnim elanom ljudi, ki v združeno delo šele vstopajo.

"Dosti bolj prizadevni smo bili včasih. Nismo delali osem ur, ampak tudi cele dneve, kajti zavedali smo se, da delo mora biti opravljeno. Pri tem pa nismo tako uveljavljali svojih pravic, kot je to v navadi danes. Za bolezen smo porabili celo svoj dopust. Srečna sem bila, če mi je moj vodja zaupal kakšno zahtevno delo, danes pa marsikdaj slišim delavca, ki se obregne, češ to ni moje delo... In to danes, ko je na izbiri dvajset vrst malice, ko imajo delavci zaščitna sredstva in je razvita tehnologija... Ne vem, zakaj je čas ljudi tako spremenil!

Ženske pa, ki smo se tako borile za svojo enakopravnost, je še vedno nismo dosegle. Zaposlene smo, gospodinjsko delo nas čaka doma, matere smo, tudi družbenopolitično smo aktivne, a še vedno smo zapostavljene. Zakaj je osebni dohodek, ki ga prejme ženska, nižji od osebnega dohodka, ki ga za enako delo, kvečjemu včasih še slabše opravljeno, dobi moški?"

D. B.

Antonija Železinger,
knjigoveška delavka
v naši tiskarni

Gosto naletavač sneg tudi severovzhodnemu delu Šaleške doline, kjer se razprostira Konovo, vrača nekaj njegove prvobitnosti, ki je v zadnjih nekaj letih izginila v urbano zaokroženem naselju enodružinskih hiš. Še domačini, pa naj bodo še tako stari Velenjčani, težko najdejo Lemplovo in Turnškovo domačijo, pred leti skoraj edini veliki kmetiji na tem področju. Tudi dandanes še stojita; stisnjeni med sodobna arhitektonsko oblikovana pročelja novih zgradb sta sami sebi napoti. Te velike razlike se danes, ko se med sneženjem nebo staplja z zemljo, tako zmanjšujejo, da na poti proti svojemu cilju globoko v sebi začutim zadovoljstvo, ki človeka prevzame pri stiku z naravo.

Pozvonim pri vhodnih vratih novejšje stanovanjske hiše na vrhu Konovega. Odpirat pride ženska, v kateri prepoznam delavko iz naše delovne organizacije Tiskarna, Antonijo Železingerjevo, s katero sem zmenjen za razgovor.

Povabi me v kuhinjo, kjer se pridruživa hčerki Zdenki, ki pri mizi lista knjigo s prometnimi predpisi. Tudi ona dela v Tiskarni; skupaj z mamo sta zaposleni v knjigovoznici.

Zdi se mi, da ima raskav glas, ko me vpraša, če sem za nekaj "krepkega". Nemirna je videti, ko z roko zamahne proti hčerki Zdenki, naj postreže gostu. Še preden ji roka omahne nazaj na mizo, je z očmi spet pri meni. "Pa bom znala povedati tisto, kar želite od mene?" vpraša z nasmehom na ustih; le na ustih, zakaj oči ostanejo resne, kvečjemu malo zaskrbljene. Vidim, da led še ni prebit, zato se odločno zahvalim za ponujeno pijačo in koj zatem - tako, kot to storim v gostilni, naročim tri kave... Tončka med glasnim smehom pove, da ona kave ne pije, midva z njeno hčerko pa naj jo kar, če le hočeva.

Zdaj je videti nekam bolj brezskrbna. To sproščenost izkoristim za vprašanje, ali se je v svojem življenju velikokrat smejala.

Obraz, še pred nekaj trenutki tako vesel, se spet zapre. Spreleti ga komaj opazen drget, ki se zatem sprevrže v neke vrste ustvarjalno zamaknjenost.

Ne, Tončka se v svojem življenju ni smejala prepogosto...

Že njenim staršem pred enainpetdesetimi leti ni bilo nič kaj do smeha, ko se je rodila Antonija. Pri Bognerjevih, kot so domačini rekli majhni hiški globoko v šentflorjanskem grabnu pri Šoštanju, so imeli pred rojstvom Tončke že dva otroka, za njo pa je kmalu na svet prijel še četrti.

Oče, invalid iz prve svetovne vojne, je imel majhno kolarsko obrt. Svoje izdelke je za mali denar ali nekaj kilogramov krompirja in koruzne moke prodajal mimoidočim trgovcem in lastnikom gozdov, ki so mešetarili z lesom iz obširnih gozdov okrog Belih vod in sosednjega Svetega križa. Številna družina, ki ni imela niti pedo obdelovalne zemlje, s tem zaslužkom ni mogla ne živeti ne umreti. V takih razmerah tudi Tončka ni imela vzroka za veselje.

Njeno življenje je postalo še težje potem, ko je začela hoditi v nekaj kilometrov oddaljeno osnovno šolo v Belih vodah.

"Še preden sem se lahko kot dekletce v tretjem razredu dobro zavedla smisla vsakdanjega odhajanja na to dolgo pot v šolo, se je začela druga svetovna vojna," pripoveduje počasi moja sobesednica.

"Po prihodu okupatorja so postale že tako slabe življenjske razmere še slabše. Zato sta se starša odločila, da pojdem služiti k stari mami v Šmihel nad Mozirjem."

S to njuno odločitvijo je Tončka, stara komaj dobrih devet let, zapustila dom in odrinila na pot, ki na njen obraz ni prav pogosto risala nasmeha.

"V Šmihelu nad Mozirjem sem sprva nadaljevala z učenjem v nemški šoli, dokler je že v prvem šolskem letu, v začetku leta 1942, niso zažgali partizani. S tem sem se v svojem življenju dokončno poslovila od šolskih klopi. Moja 'matura' je bila, če hočete, opravljena," konča Tončka in se neveselo nasmehne.

V resnici se je njeno pripravlanje na "maturu" šele začelo...

"Po zgubljeni možnosti za šolanje sem se v celoti posvetila delu na babičini kmetiji. Čeprav pri svojih, sem opravljala dela kot vsaka dekla pri premožnih kmetih - za košček kruha in slamarico, kamor sem se pozno zvečer lahko zleknila k počitku. Ščasoma je tudi pri nas zavladovala lakota. Noč za nočjo so namreč iz hleva izginjale domače živali za prehrano partizanske vojske. Tako je tudi zame zmanjkalo dela. Štirinajst let mi je bilo, ko sem morala oditi služiti k čisto tujim ljudem."

Potem se je končala vojna, in v gozdove okrog Šmihela se je spet naselil mir. Kar preveč miru je bilo za osemnajstletno Tončko, ki je nekje globoko v sebi čutila, da v življenju obstaja tudi kaj drugega kot kidanje gnoja vsako jutro, molža krav, neprestano delo na polju in druga kmečka opravila.

Spomladi leta 1949 je odrinila v dolino. Ustavila se je v Šoš-

tanju, kjer je dobila delo pri "Gradisu". Kljub navajenosti na težka kmečka dela jo je delo med zidarji hitro izčrpalo. Zato je z veseljem sprejela ponujeno delo strežnice v topolški bolnišnici.

"Moje delo v tej bolnišnici pa še malo ni bilo preprosto," se spominja Tončka. "V oskrbo sem dobila najtežje tuberkulozne bolnike. Premlada sem bila, da bi dan za dnem lahko mirno gledala, kako iz njih izteka življenje. Poleg tega je za to boleznijo zbolelo tudi več mojih sodelavk, zato sem si po šestih mesecih dela v bolnišnici rekla: 'Veš kaj, dekle, delo pri zidarjih je težko, vendar človek dela vsaj na čistem zraku.' In tako sem se vrnila med 'Gradisove' zidarje." Antonija Železingerjeva je med njimi prebila dvanajst najlepših mladostnih let; najlepših in najtežjih.

"V prvih letih obnove naše domovine ni bilo tako imenovanih ženskih in moških poklicev. Vsi smo Jelali vse," pripoveduje moja sobesednica v tihi kuhinji; še hčerka Zdenka ob njeni pripovedi pozabi preliskovati knjigo s prometnimi predpisi.

"Ženske smo resda največ stregle zidarjem, vendar to pomeni, da smo morale še kako urno vihteti lopate pri mešanju cementa in peska, hoditi po vodo in prinašati opeko, če nismo hotele poslušati zbadljivih pripomb, ki so kaj rade priletele z zidarskih odrov. Pa so nas imeli radi, naši zidarji; raje kot naše moške vrstnike," se spominja Tončka in se nekam odsotno smehlja predse.

Takoj zatem ji spomini odhitijo v jarke, polne kalne vode, kjer je v korak s sodelavci zasajala lopato v težko zemljo pri izkopu temeljev za nove zgradbe; lopata in kramp sta bila dolga le ta njena stalna spremljevalca.

S svojimi rokami je pomagala pri izgradnji prvih dveh blokov šoštanjskih termoelektrarn in prvih stanovanjskih blokov v Velenju in Šoštanju.

Tončka je bila ena izmed redkih delavk, ki je sodelovala tudi pri izgradnji rudniških objektov v Prelogah - od izkopa njihovih temeljev do vselitve rudarjev.

"Kar zavidala sem jim veliko kopalnico s toplo in hladno vodo, ki je bila za nas v gradbeništvu še vedno samo neuresničen sen. Včasih smo bili po delu tako umazani, da smo se med seboj le s težavo prepoznavali. Celo stranišč nismo imeli; moški so še kar shajali brez njih, ženske pa - saj veste, kako je z nami, ko pride tisti čas..."

Dvanajst let je Tončka prebila na prostem; dvanajst let v vodi, blatu, dežju in snegu. Dvanajst let vsak dan je hodila peš iz Belih vod na gradbišča po Šaleški dolini, da bi ob pičli hrani naredila "šiht", dolg po devet in več ur.

Sredi petdesetih let, ko je že mislila, da sreča trka tudi na njena vrata, jo je življenje prvič huje izigralo in ji pritisnilo pečat nezakonske matere. Ostala je sama z majhnim sinom in svojim garanjem od gradbišča do gradbišča. Doma so jo gledali postrani, ona pa je stiskala zobe in delala, delala, delala.

Spet nov sončen žarek je posijal v njeno življenje proti koncu petdesetih let, ko je spoznala svojega poznejšega moža. Pretirno šolo življenja je imela za seboj, da bi se brezglavo vrgla v novo pustolovščino. Bil je zidar pri konkurenčni gradbeni delovni organizaciji.

"Dolgo sva se iskala z očmi, potem pa sva se le vzela," pripoveduje Tončka, pri tem pa njena sključena drža na stolu ne obeta nič dobrega.

"Tri leta po poroki sem se poslovila od zidarjev, da bi doma lahko skrbela za otroke. Tri leta sem jih prinašala na svet; vsako leto enega. Prva hčerka je umrla pri porodu, druga dva pa sta danes že odrasla človeka.

Kar srečna družina smo bili, čeprav smo z eno plačo živeli zelo skromno. Leta 1967 smo začeli graditi hišo. Takrat je pri denarju res zaškripalo, in morala sem spet v službo."

Delo je našla v velenjskem hotelu Paka, kjer je od dveh zjutraj

do desetih dopoldan čistila prostore; potem je odhitela domov k otrokom, popoldan pa je možu pomagala pri izgradnji hiše. In tako je delala dve leti.

"Nič mi ni bilo težko," pripoveduje danes Tončka, "saj sem delala za svojo družino. Potem je počasi prišlo do najhujšega. Mož je začel pri delu popuščati in se predajati alkoholu. Preden sem se dodobra zavedla, kaj pomenijo nagla menjavanja njegovega razpoloženja, je bilo prepozno..."

Takrat se je za Tončko in njene otroke začelo najhujše obdobje v njihovem življenju. Kolikokrat so se ponoči skrivali pred razjarjenim očetom, se zaklepali v sobo in strahoma pogledovali proti vratom, če bodo zdržala očetovo divjanje, danes ne zna povedati. Ob njeni pripovedi se sprašujem, kako je ta ženska sploh še zmoгла opravljati delo čistilke in ob dveh zjutraj odhajati na delo. In vendar je zdržala to obupno življenje, ko je ponoči med jokanjem prestrašenih otrok odhajala v službo in je čez dan s strahom pričakovala naslednjo noč ter z njo začetek nove drame. Kljub temu je v tem času hiša dobila streho in kmalu zatem tudi svoje stanovalce.

Po dveh letih je Tončka našla novo zaposlitev; tokrat kot čistilka v velenjskem domu kulture. Po nekaj letih vestnega dela je bila razporejena na delo v tiskarno tega doma. Razmere doma v novi hiši pa so bile vse slabše, dokler Tončka pred petimi leti ni storila konec takemu življenju.

"Zaprosila sem za razvezo zakona in jo tudi dobila," pripoveduje s tišjim glasom, to pa je tudi edina sprememba v načinu njene pripovedi, če izvzamem bledico na njenem obrazu, ki priča, kaj doživlja ob teh žalostnih spominih.

Šele zadnjih nekaj let se njeno življenje umirja. Pri delu je ostala zvesta peščici sodelavcev v tiskarni, ki je že zdavnaj prerasla okvire majhne delavnice. Po združitvi z grafičnimi delavci našega rudnika so v minulih letih postavili na noge moderno tovarno, ki se lahko postavlja ob bok večjim tiskarnam. Tudi Tončka je s svojim delom pripomogla k razvoju delovnega kolektiva, v katerega se vsak dan rada vrača. Lansko leto se ji je na tej poti pridružila še hčerka Zdenka, po poklicu prodajalka, ki pa ji bolj ugaja delo v knjigovodstvu kot za prodajnim pultom.

V teh trenutkih, ko se pogovarjava o njenem delu v tiskarni, se ji na lice spet vrne nekaj barve in vse pogosteje jo spreletava nasmeh; kot bi hotela nadomestiti s sedanostjo leta, ki, so bila vse prej kot vesela. Le enkrat ji obraz še preleti senca. To je takrat, ko se vpraša, ali so tudi njeni sodelavci tako zadovoljni z njenim delom, kot je ona srečna v njihovi družbi. Lani sta se spogledala z Abrahamom in zdi se ji, da nima več prave moči, kadar je dalj časa obremenjena s težjim delom. Vse bolj namreč v kosteh občuti posledice preživetih naporov.

Posloviva se na hodniku.

Preden mi seže v roko, iz desnice v levo skoraj neopazno položi bel robček, ki ga je stiskala v pesti ves čas najinega pogovora.

Zmede me ta kos tkanine. V njem zagledam - pa naj bo misel še tako absurdna - čisti fizični dokaz za njeno pravkar končano pripoved. Ne zato, ker bi si z njim nemara obrisala nos ali solzo, ampak zato, ker v meni sproži odvijanje filma s posnetki celega njenega življenja...

Nikoli povsem naklonjeno ji je to življenje, si mislim, v roke venomer potiskalo le robčke; z njimi v stisnjenih pesteh se je v mladosti borila za svoj prostor pod soncem in z njimi v dlaneh je sprejemala najpomembnejše odločitve zase in svoje otroke... Le tedaj, ko si je z robčkom hotela obrisati solzo skrajnega obupa, je življenje poskrbelo, da je ostala tudi brez tega koščka tkanine.

Zato sem vesel, ker sem spoznal Antonijo Železingerjevo, res vesel.

Bojan Ograjenšek

Irena Lorger, administratorica v delovni skupnosti Zavarovanje

V delovnem kolektivu delovne skupnosti Zavarovanje, ki šteje okrog petinsedemdeset delavcev, je Irena Lorger edina ženska. Njeno delo v delovni skupnosti pa je zelo široko... Že četrto leto vodi kadrovske evidenco delovne skupnosti, sprejema in oddaja pošto, izdeluje izvlečke iz raznih zapisnikov in posameznih samoupravnih aktov, piše dopise, obvestila, sezname; skratka, opravlja vsa administrativna dela. Preden pa se je zaposlila v delovni skupnosti Zavarovanje, je enako delo že tri leta opravljala za našo delovno organizacijo Plastika.

Rada ima svoje delo, saj je dejala: "Že kot predšolski otrok sem se vedno igrala tajnico, zapisnikarico ali kaj podobnega in tudi v osnovni šoli me je vseskozi spremljala želja, da bi enkrat res imela tak poklic. Zato sem se po osemletki vpisala v srednjo ekonomsko šolo, a zaradi različnih vzrokov sem končala samo prvi letnik, nato pa še enoletni strojepisni tečaj. Kakor koli že, sedaj imam poklic, ki sem si ga vedno želela in mu pravim kar moj poklic."

Irena se je pred štiriinšestdesetimi leti rodila v naši dolini, torej je domačinka, a malo je "pokukala" tudi v svet, ko se je, stara šele dve leti, s starši preselila v Zenico, ker se je oče kot rudarski tehnik zaposlil v tamkajšnjem rudniku. Pravi, da so ji na Bosno ostali samo lepi spomini, saj so jih Zeničani prijazno sprejeli medse, tako da jim je tista leta grenilo le malo domotožja. Vsake šolske počitnice pa je Irena preživela pri stari materi v Pesju in mogoče se je ravno zato iz leta v leto s težjim srcem vračala v Bosno. Kljub temu se je po končani osnovni šoli vpisala v Zenici še v srednjo ekonomsko šolo, a končala je - kot že rečeno - samo prvi letnik, potem pa se je vrnila v Velenje. Tako je strojepisni tečaj opravila že v Velenju, nakar se je zaposlila v Gorenju, kjer je najprej delala v strojepisnici, potem pa v računovodstvu, vendar zaradi nizkih osebnih dohodkov je leta 1975 Gorenje zapustila.

Pri osemnajstih letih se je Irena poročila.

"Ja, zelo mlada sem se poročila, zato pa imam sina, Zoranu je ime, ki hodi že v srednjo šolo. Mlajši, Boris, pa je enkrat še osnovnošolec. Na splošno gledano pa naše življenje teče po ustaljenih tirnicah. Torej lahko rečem, da smo srečna družina. Zdaj živimo še v družbenem najemnem stanovanju, a z možem, ki je nadzornik v temeljni organizaciji našega rudnika Priprave, že nekaj časa namensko varčujeva za svojo hišo."

Poleg kuhanja, pranja za svojo družino in dela v delovni skupnosti Zavarovanje pa je Irena tudi družbenopolitično aktivna. Kot članica zveze komunistov dela tudi v sekretariatu svoje osnovne organizacije ZK, in to kot referentka za idejnopolitično izobraževanje, v sindikalni organizaciji pa so ji zaupali blagajno. Spričo teh in njenih vsakodnevnih delovnih obveznosti v delovni skupnosti Zavarovanje skoraj nobena seja ne mine brez nje. Ko pa ji včasih le ostane malo prostega časa, ga porabi za šivanje, pletenje in tudi bere rada, le da je ta njen "včasih" bolj redek pojav.

O 8. marcu, ki je zanjo dan, kot so vsi drugi, pa razmišlja takole: "Je že lepo, da se te kdo na ta dan spomni s šopkom rož ali s čestitko, a če drugače celo leto nima do tebe nobenega pravega odnosa, je bolje, da še na ta dan pozabi. Tako

pri vsakodnevnem delu kot tudi doma je **veliko** pomembnejše, da se razumemo in smo si prijatelji vse dni v letu!"

D. B.

Beseda o alkoholizmu -
zlu, ki razžira naše družine
in družbo - s Fadilom Krupićem,
predsednikom kluba zdravljenih
alkoholikov našega kombinata

ALKOHOLIKE JE TREBA
ZDRAVITI, PROTI ALKOHOLIZMU
PA SE BOJEVATI...

Do ljudi, ki jih vidimo, da pogosto zvrnejo kozarček ali dva preveč, smo navadno prizanesljivi, češ najbrž kaj proslavljaajo, se veselijo, mogoče so žalostni, imajo težave... Toda s takšnim opravičevanjem naredimo priložnostnemu pivcu veliko več slabega kot dobrega, saj ga pustimo, da gre svojo pot, na kateri ga bo alkohol popolnoma zaslužnil ali pa se bo iz njegovega oklepa še pravočasno rešil, a karkoli bo storil, bo moral storiti sam. "Pomagamo" mu kvečjemu tako, da ga zasipamo z reklamami, ki ponujajo alkoholne pijače, proizvajalcem teh pa podeljujemo raznovrstne plakete za kvaliteto pijač. Poleg tega pa je skoraj vedno in povsod navada, da človeka takoj, ko pride na obisk, vprašamo, kaj bo pil, in že mu ponujamo vse mogoče pijače, od vina, likerjev, do konjaka, viskija... Tudi poslovnim sestankom, obiskom poslovnih sodelavcev že kar praviloma botruje alkohol. Še ljubitelji športa, ki cele popoldneve preživijo na športnih igriščih in v telovadnicah, svojo sprostitev najraje nadaljujejo s kakšno urico debate ob pijači za kavarniško mizo.

Sicer pa, kaj spremlja človeka od rojstva do smrti? Ena teh mnogih stvari je tudi alkohol! Ko se rodi, že nekje nekdo pije, časti prijatelje in znance, saj je dobil hčerko ali sina; ko umre, pa pogrebci ob vinu in žganih pijačah obujajo spomine nanj. Prav tako krepko pa zalivamo tudi vsak vstop v novo leto, vsako obletnico rojstva, poroko, uspeh ali neuspeh... Torej nam je alkohol brat in sestra ob vseh dogodkih, ki se nam zdijo pomembni. Limonada, sadni sokovi pa so po našem mnenju le pijača za otroke, kvečjemu včasih še za ženske, zato se jih raje izogibamo. Sicer pa, kaj je v gostilni ceneje: steklenica piva ali steklenica ribezovega soka?

Tako pač pijemo, se opijamo s to čudežno tekočino, ki nam razveže jezik in nas spremeni v pevce, veseljake! Radi povevmo, da je slivovka dobra za želodec, pelinkovec odličen za prebavo, vino nepogrešljivo za krvni obtok... Prav začudenj pa smo, ko zvemo, da sosedova družina razpada, ker mož v vinjenosti pretepa ženo in otroke, da znanec iz sosednje ulice zaradi pijančevanja občasnno ne hodi na delo, da dela niti ne zmore več. Celozgrozimo se, ko razgrnemo v časopisu stran s prometnimi nesrečami, ki jih večino zakrivijo vinjeni vozniki. Včasih kdo celo izpraša svojo vest, a se navadno hitro potolaži, češ saj jaz sem samo zmeren pivec. Res vsak pogled na steklenico, na kozarec vina ali žganja nikakor ni že pojav alkoholizma. Toda kje je meja med zmernostjo pri pitju in alkoholizmom, ki ga imenujemo bolezen naše družbe in ga že ne kaj let zdravimo?

"Meja? Ne vem! Človek se navadno niti sam ne zaveda, da pije preveč, ko pa to prizna sebi, vsem znancem in svojem, še vedno zanika, da ne more zdržati brez alkohola. Ko se zaradi vdajanja alkoholu začne odpovedovati svojim pristnim človeškim potrebam, je že alkoholik, čeprav je za širše družbe-

no'okolje videti povsem nespremenjen," je povedal Fadil Krupić, ki je po narodnosti Jugoslovan, sicer pa že dvanajst let rudar v našem rudniku.

Tega velikega, postavnega moža belih las, zaradi katerih mu prijatelji in znanci pravijo kar Beli, prav gotovo pozna veliko Velenčanov. Kot prijaznega in prijetnega sobesednika sem ga tudi jaz spoznala že pred leti, tokrat pa sva se srečala po njegovi, lahko bi rekla, življenjski zmagi, ki jo je izbojeval v bitki z alkoholom. Pred dvanajstimi leti se je začela plesti ta zgodba, letos pa so člani kluba zdravljenih alkoholikov našega kombinata soglasno izvolili Fadila za predsednika tega svojega društva.

"Prvič sem prišel v Velenje le za nekaj dni leta 1964 in takoj mi je bilo tukaj všeč. Toda takrat zaradi gospodarske krize na delo v rudnik niso sprejemali novih delavcev, zato sem moral za nekaj let opustiti misel, da bi se naselil v Šaleški dolini. Ker pa Velenja nikakor nisem mogel pozabiti, sem leta 1970 zopet prišel vprašat za delo pri rudniku in takrat so me spre-

jeli... Moj dom v Sanskem mostu je zamenjala soba v samskem domu, urejeno družinsko življenje pa bi mi naj nadomestili novi prijatelji in znanci. Vendar bilo mi je dolgčas po ženi in hčerki, ki sta ostali v BiH, zato sem popoldneve in večere vedno pogosteje presedel v gostinskih lokalih in utroho iskal v pijači. Tako se je začela moja zgodba pijančevanja. Zaradi alkohola sicer svojega dela v rudniku nisem zanemarjal. Tudi 'plavih' nisem delal, a skoraj ves dopust sem porabil za pokrivanje tistih dni, ko v jamo nisem mogel. Po štirih letih takšnega životarijenja pod taktirko alkohola sem dobil družbeno najemno stanovanje, in žena se je s hčerko preselila v Velenje. A takrat sem se jaz že tako navadil na alkohol, da brez njega nisem več mogel izhajati. Pohajal sem po gostilnah, popival s prijatelji in znanci, vsako priložnost sem izkoristil za pitje. Leta 1975 je žena rodila sina, in takrat sem pil kar nekaj dni skupaj. Tako je alkohol iz leta v leto bolj ovijal svoje mreže okrog mene in že načenjal moje zdravje. Na sistematskem zdravniškem pregledu me je zdravnik opozoril,

naj preneham piti, prijatelji so mi svetovali, naj pustim alkohol, in tudi sam sem počasi spoznal, da takšno življenje ne pelje nikamor, a volje za zdravljenje mi je še vedno primanjkovalo. Leta 1980 sem se po nekem sestanku celo tako napil, da so me morali odpeljati v celjsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da se moram zdraviti. Dva meseca in štiri dni je potlej trajalo moje zdravljenje v bolnišnici, potem pa sem se vrnil domov popolnoma spremenjen in trdno odločen, da sem z alkoholom za vedno opravil. Pričakala me je žena, ki mi je v času zdravljenja stala ob strani, me bodrila in zaupala vame, pričakala me je že skoraj odrasla hči, ki so jo sošolke zbadale, češ tvoj oče je pa pijanec, in petletni sin, ki ga do takrat nisem nikoli peljal na sprehod, na otroško igrišče."

Tretje leto teče, odkar Fadil ni poskusil niti kapljice alkohola. Njegova žena Šemsa, ki je kot tehnik zaposlena pri Vegradu, je ponosna na svojega moža in pravi: "Tako sem srečna, da nimam besed, s katerimi bi to opisala. Začeli smo živeti novo življenje in ne želim si drugega, kot da bi bilo vedno tako!"

Njegov, sedaj sedemletni sin Fidel je uspešno končal prvi razred osnovne šole, hči Sanja pa je pridna dijakinja velenjske gimnazije. Živijo v okusno opremljenem štirisobnem stanovanju z dvema terasama, ki je poleg sreče, razumevanja in ljubezni polno rož, knjig... Sodelavci poznajo Fadila kot vestnega delavca, dobrega tovariša in aktivnega člana delavskega sveta rudnika. V svoji krajevni skupnosti je član komisije za varstvo okolja, član sveta krajevne skupnosti, podpisnik računov, pred kratkim pa so ga potrdili tudi za delegatskega kandidata za delegiranje v samoupravne organe komunalne in stavbno zemljiške interesne skupnosti. Tudi v hišni upravi stanovanjskega bloka Jenkova 9 v Titovem Velenju, v katerem stanuje, sodeluje že odkar se je vselil vanj. Vsak ponedeljek, razen kadar dela v popoldanski izmeni, pa Fadil in njegova žena popoldne preživita med zdravljenimi alkoholiki, njihovimi svojci in terapevti v našem klubu zdravljenih alkoholikov, katerega novi predsednik je Fadil.

"Ponosen sem, ker mi kolegi v klubu tako zaupajo, da so me letos izvolili za predsednika kluba, kajti čas moje abstinence je še razmeroma kratek, saj so v klubu tudi člani, ki ne pijejo že devet let. Za osnovno nalogo pa smo si v klubu tudi letos zastavili nadaljevanje rehabilitacije ob abstinenci in sestajanju v okviru klubskih terapevtskih skupin redno vsak teden, ki jo bomo popestrili s športno-rekreativnimi srečanji in ekskurzijami. V klubu se veliko pogovarjamo o naših težavah, si svetujemo, in če je treba, hrabrimo drug drugega, saj vemo, da vsak človek, ki se je zdravil zaradi alkohola, ob življenjskem pretresu, izgubi zakonskega tovariša ali kakšni drugi težavirad znova se seže po alkoholu. Srečni pa smo vsakokrat, ko vidimo, da je teden minil brez recidiva v članstvu kluba.

Hvaležni smo našemu kombinatu za ta klub, zlasti pa terapevtom v klubu za njihovo požrtvovalno delo z nami, saj so nam v prvi vrsti prijatelji in šele nato svetovalci. Brez njihove nesebične pomoči bi nam bilo v življenju večkrat težko, saj mnogo ljudi še vedno gleda na nas kot na zaznamovane, manjvredne ljudi. Tudi našim svojcem, ki sodelujejo v klubu, nas razumejo in nam vlivajo voljo, se moram zahvaliti, saj je resnica, da je le redkokatero zdravljenje uspešno brez pomoči cele alkoholikove družine," je sklenil svoje razmišljanje. Zanimivo pa je tudi to, kako so ga kot abstinenta sprejeli sodelavci, prijatelji, nekdanji pivski tovariši, kako se je vključil v življenje, v katerem zanj ni alkoholnih pijač... O tem je dejal:

"Spoznal sem, da so vsi moji prijatelji res pravi prijatelji, saj me še nikoli ni nihče silil, naj pijem z njimi. Celo nasprotno: kadar praznuje kdo izmed njih rojstni dan, zame vedno pripravijo sadni sok. Dogaja se celo, da v moji družbi niti nočejo piti alkohola, čeprav sem jim že večkrat razložil, da me sploh ne moti, če kdo poleg mene spije steklenico piva ali kozarec vina. Veste, če bi bil pred leti jaz znal piti, če ne bi kar vlivaval vase, bi po malo pil še danes.

Doma imam pripravljenih več vrst alkoholnih pijač za obisko-

valce, toda nikoli nikogar ne silim k pitju. Terapevtka v našem klubu Milena Ahtikova in moja žena sta v začetku z nezaupanjem gledali na mojo odločitev, da bo pijača za obiskovalce pripravljena v omari v dnevni sobi; tudi to, da včasih zavijem s prijatelji v gostinske lokale, jima ni bilo po volji, čeprav sem zatrjeval, da pijem in bom pil samo kavo ali sadne sokove. Toda jaz vem, da izolacija od prijateljev, s katerimi sem včasih popival, prepoved vstopa v gostilno in omara s pijačo, ki bi bila pred mano zaklenjena, niso nikakršna pomoč za abstinenco, temveč bi me le še prej pritegnile k pitju. Poznam ljudi, ki so se vrsto let izogibali gostiln, češ da ne bodo nikoli več stopili v nobeno, a ko so prvič 'zašli' vanjo, so se napili... Za zdravljenega alkoholika je namreč na svetu samo eno zdravilo zoper ponovno vdajanje alkoholu, in to je trdna volja. Če te ni, mu tudi vsa prigovarjanja in prepovedanja ne bodo prignusila alkohola!"

Fadil ima veliko volje in odločnosti, da po alkoholu ne bo sešel nikoli več, zato bi lahko rekli, da je že daleč ozdravljeni alkoholik. Tudi drugi člani našega kluba zdravljenih alkoholikov so se že otresli neposrednega vpliva alkohola. Kaj pa ljudje, ki se prav tako vdajajo pitju, a jih družba pusti lepo pri miru? Družbena vest in skrb se pojavita šele tedaj, ko posameznik zaradi posledic čezmernega pitja počenja nevšečnosti, preventivnih družbenih ukrepov proti alkoholizmu pa ni ali jih skoraj ni. Človeka včasih prešine misel, da splošno alkoholizacijo že kar podpiramo, saj vemo, da alkohol meglji ljudem jasen pogled, v proračunske blagajne na vseh ravneh pa se steka ogromno denarja od prodane pijače. Alkoholike je res treba zdraviti, proti alkoholizmu pa se bojevati...

Draga Borovnik

Najemnikom rekreacijskih parcel na zemljiščih REK Titovo Velenje

Leto 1981 je že precej daleč za nami, zato bo treba poravnati najemnino za te parcele za leto 1982, nekateri pa še niste plačali niti najemnine za leto 1981.

Najemnina za leto 1982 znaša 400 dinarjev, poravnajte pa jo v blagajni našega kombinata (soba 28 nad pošto Titovo Velenje). In to čimprej, saj bomo vsakemu najemniku, ki najemnino za leto 1982 ne bo poravnal do 1. 5. 1982, parcelo odvzeli in jo dali komu od tistih, ki na dodelitev take parcele čakajo.

To velja tudi za poravnavo neplačane najemnine za leto 1981, ki znaša 350 dinarjev.

Zaradi kontrole podatkov pa imejte ob plačilu najemnine vsi s seboj sporazum, ki ste ga podpisali ob najemu parcele.

Srečno!

Skupne službe rudnika,
oddelek za rudarske škode

Preklicujem veljavnost

delovne izkaznice SOZD REK Titovo Velenje št. 057363, izdane pred 24. 2. 1982 - Franc Žnider (Zavrh 35, Dobrna).

MNENJE

Ne dvigujte motike, če ne mislite kopati!

F. Krupić

STANJE V IZGRADNJI NADOMESTNIH OBJEKTOV ZA OBJEKTE SEDANJEGA INDUSTRIJSKEGA SREDIŠČA JAME PRELOGE RUDNIKA LIGNITA TITOVO VELENJE

Razgovor z diplomiranim inženirjem rudarstva MILENKOM PIPUŠEM, vodjo investicijske službe, in diplomiranim ekonomistom MITJEM JENKOM, vodjo komercialno-finančnih investicijskih del v DO REK Rudnik lignita Titovo Velenje

RUDAR: Izgradnja teh objektov, ki jih na kratko imenujemo nadomestni objekti Preloge ali okrajšano NOP - vemo vsi v našem kombinatu, razen kakšnega nanovo zaposlenega delavca, novinca - je najvažnejše investicija, naložba celega našega rudnika in kombinata. Z ozirom na delež REK Titovo Velenje v zadovoljevanju potreb v naši republici po električni energiji pa je tudi vseslovenskega pomena, saj vsa Slovenija računa, da bo iz našega kombinata še naprej dobivala blizu polovice vse električne energije za svoje potrebe. Osnovni pogoj za to pa je: zagotavljanje nepretrganosti izkoriščanja zaloga lignita v šaleški premogovni kadunji v obsegu 4,7 milijona ton na leto. Vendar to bomo že le, če bodo vsi nadomestni objekti Preloge zgrajeni pravočasno - v načrtovanih rokih.

So na splošno gledano zamude v uresničevanju načrtovanih rokov za izgradnjo nadomestnih objektov Preloge že kritične ali še ne, in če so, zakaj?

PIPUŠ: Zamude v uresničevanju načrtovanih rokov za izgradnjo NOP so, vendar še ne kritične...

JENKO: Kaj moramo storiti bodisi v našem rudniku ali širši družbeni skupnosti, da do kritičnih zamud tudi ne bo prišlo, pa bova v tem razgovoru še povedala!

RUDAR: Kakšno je stanje v uresničevanju posameznih delov investicijskega programa - natančneje: v maju 1980 narejenega aneksa (dodatka, dostavka) 1 k prvotnemu investicijskemu programu (iz marca 1978) za izgradnjo NOP - ki se nanašajo:

- na izgradnjo jamskih gradbenih objektov (mednje spadajo prevažalni jašek Nove Preloge, prekopne zveze v smeri jaška Nove Preloge, nadkopi v smeri izvoza Pesje, remiza za lokomotive, zračilni jašek Šoštanj, nadkopi v smeri zračilnega jaška Šoštanj, lokomotivske proge, črpališče s progami za zbiranje vode),
- na izgradnjo zunanjih gradbenih objektov (mednje spadajo strojnica za prevažalni stroj in kompresorska postaja, temelji za jekleni stolp nad jaškom, zgradba ventilatorske postaje z betonskima difuzorjema v Šoštanju, zgradba klasirnice in drobilnice lignita v Pesju, poševni most do klasirnice, gradbeni del zaprtih transportnih trakov od klasirnice v Pesju do deponije TE Šoštanj, železniški tiri ob klasirnici v Pesju, garderobe in kopalnice za delavce klasirnice, upravni prostori klasirnice v Pesju, zgradba RTP 20/6 kV v Novih Prelogah, garderobe in kopalnice za jamske delavce v Novih Prelogah, jamska reševalna postaja v Novih Prelogah, upravna zgradba jamskih TOZD v Novih Prelogah, hala za popravilo mehanizacije in podporja, žaga in pomožni pros-

22. januarja 1980 v Novih Prelogah: slovesen začetek del za izgradnjo NOP, pri katerem je sodeloval tudi Drago Petrovič (prvi z leve strani!), predsednik takratnega republiškega komiteja za energetiko...

tori, delavnice zunanega obrata, železniški tiri v Novih Prelogah, skladiščna žerjavna proga, glavno skladišče materiala, skladišče za cement, apno in podobne druge materiale, skladišče za jeklenke kisika in plina za varjenje in rezanje ter za druge lahko vnetljive snovi, odprti skladiščni prostori, železniške in kamionske rampe, avtobusna postaja v Novih Prelogah, cestne površine v Novih Prelogah, parkirne površine v Novih Prelogah, most prek Pake za Nove Preloge, cestne površine v Pesju, cestni priključek do ventilatorske postaje, asfaltne površine ob skladišču razstrelilnih sredstev, žična ograja za industrijski kompleks Pesje in Nove Preloge, zelenice v Pesju in Novih Prelogah, zeleni zaščitni pas zoper hrup in prah, zunanje skladišče razstrelilnih sredstev, drugi objekti, ki se tičeje ureditve okolja zunanjih gradbenih objektov, toplovodno, vodovodno, telefonsko, električno in kanalizacijsko omrežje, zunanje razsvetljava in zaklonišče z opremo),

- na nabavo in montažo opreme (mednje spadajo prevažalni stroj in druga oprema za prevažalni jašek Nove Preloge ter oprema za jamski prevoz ljudi in materiala, za izvoz lignita iz jame, za odvodnjavanje jame Preloge, za odvajanje izrabljenega zraka iz jame, za napajanje jame z električno energijo, za drobilnico in klasirnico v Pesju, za ranžiranje, za odvoz premoga iz drobilnice in klasirnice na deponijo TE Šoštanj, za RTP 20/6 kV Nove Preloge, za lesni obrat in za glavno skladišče Nove Preloge),
- na preostala investicijska dela in stroške (to je na študije, projekte in raziskave, odkup zemljišč, ekološko zaščito Pesja, dejavnost in stroške investicijske službe investitorja, se pravi delovne organizacije REK Rudnik lignita Titovo Velenje)?

PIPUŠ: Odgovoril vam bom tako, kot ste vprašanje zastavili.

Situacija v uresničevanju dela programa, ki se nanaša na izgradnjo jamskih gradbenih objektov!

Situacija v uresničevanju tega dela programa sicer ni kritična, toda tudi rožnata ni. Izgradnja izvažalnega jaška Nove Preloge je zaradi znanega vzroka 10 mesecev v zamudi glede na prvotni načrt izgradnje. Poleg tega tudi napredki pri globljenju za izgradnjo tega jaška niso takšni, kot jih je izvajalec načrtoval pred nadaljevanjem globljenja. Zaradi nekaterih dobljenih spoznanj med globljenjem za izgradnjo zračilnega jaška Šoštanj, to je v času zime 1980/81, smo od izvajalca del zahtevali, da mora biti prevažalni jašek Nove Preloge suh. Ta zahteva pa je terjala še eno fazo dela pri globljenju in betoniranju, in sicer plitvo injektiranje s posebno maso po navodilih Zavoda za raziskavo materialov in konstrukcij v Ljubljani.

Težja od načrtovane je tudi izgradnja prekopnih zvez v smeri jaška Nove Preloge, saj bodo izvajalci zavoljo tega, ker nimajo ustrezne opreme, morali namesto prvotno načrtovanih dveh prekopnih zvez večjega profila izdelati tri z manjšim profilom. Težje, kot smo načrtovali, poteka tudi izgradnja nadkopov v smeri izvoza Pesje in zračilnega jaška Šoštanj. Remizo za lokomotive pa bomo začeli graditi, ko bo dovolj napredovala izgradnja prekopnih zvez; gradili jo bomo torej v sklopu prekopov, medtem ko lokomotivske proge gradimo sočasno s prekopnimi zvezami. Za izgradnjo črpališča s progami za zbiranje vode pa zdaj zbiramo dokumentacijo in tehnične podatke, na osnovi katerih bomo črpališče projektirali in ga nato gradili.

Po končanih delih pri nadkopih v smeri zračilnega jaška Šoštanj se bodo izvajalci lotili tudi dokončevanja tega jaška; izvesti morajo še plitvo injektiranje betonske obloge jaška s posebno maso, da zaprejo vodo, ki zdaj pronica skozi oblogo, in nato dokončati še glavo jaška, kar pomeni, da ga morajo še za 1 meter nadzidati in potem izdelati nanj pokrov.

Situacija v uresničevanju dela programa, ki se nanaša na izgradnjo zunanjih gradbenih objektov!

Strojnica za prevažalni stroj, jekleni stolp nad prevažalnim jaškom Nove Preloge in temelji za ta stolp so zdaj v fazi projektiranja, projektiramo pa jih kot en objekt po gradbeni kakovosti tudi po strojni in elektro platí. Projektiranje teh objektov je namreč sedaj že možno, ker vemo, kakšen prevažalni stroj bomo imeli.

V fazi projektiranja je tudi kompresorska postaja, in to zaradi upoštevanja vseh jamskih in zunanjih potreb Rudnika lignita Titovo Velenje po izgradnji nove kompresorske postaje 2-krat zmogljivejša od predvidene v investicijskem programu za izgradnjo NOP.

Za ventilatorsko postajo v Šoštanju pa so projekti sedaj že v fazi revizije, tako da bomo lahko še letos v prvem polletju sklenili pogodbo za izgradnjo tega objekta.

Nadaljnji kompleks zunanjih objektov - to je objektov na področju Pesja, ki so z vidika projektiranja in izgradnje vsi zelo zahtevni - je v fazi dokončanega idejnega projekta tehnologije drobljenja in klasiranja lignita (ta projekt so izdelali Rudarski inštitut v Ljubljani in projektanti naše delovne organizacije ESO), projektiranja strojno-tehnološkega dela teh objektov in pripravljanja vsega potrebnega za izbiro najboljšega ponudnika za izvedbo elektro in gradbenih del.

Zgradba RTP v Novih Prelogah je dokončana do vključno 3. faze. Garderobe in kopalnice v Novih Prelogah bodo zgrajene predvidoma letos do konca septembra, prav tako tudi jamska reševalna in avtobusna postaja v Novih Prelogah. Upravna zgradba jamskih TOZD v Novih Prelogah s sindikalno dvorano bo dokočana do konca leta 1983. Za halo, v kateri bo potekalo popraviljanje mehanizacije in podporja, je izdelan idejni projekt. Pri žagi in pomožnih prostorih smo pred iztekom ponudili za projektiranje. Delavnice zunanjega obrata s pritiskinami bomo projektirali pozneje, z ozirom na potek odkopavanja lignita od jame Pesje proti jami Preloge. Za železniške tise v Novih Prelogah je projekt izdelan do take faze, da jih bomo začeli graditi še letos. Skladiščna žerjavna proga je v fazi priprav na projektiranje. Dela za izgradnjo glavnega skladišča materiala in skladišča za cement, apno in podobne druge materiale smo že oddali; še letos jih bo začel izvajati celjski Gradis. Skladišču za jeklenke kisika, plina za varjenje in rezanje ter za druge lahke vnetljive snovi smo izbrali lokacijo; zgradili ga bomo nasproti Novih Prelog onstran reke Pake dovolj daleč v gozdu od komunikacij in objektov, v katerih se zadržujejo ljudje. Odprte skladiščne prostore bomo urejevali vzporedno z urejanjem okolice zunanjih nadomestnih objektov. Železniške in kamionske rampe bomo zgradili v sklopu z glavnim skladiščem. Most prek Pake za Nove Preloge bomo začeli graditi še letos; projekti so že izdelani. Cestne površine v Pesju bomo zgradili vzporedno z izgradnjo klasirnice, cestni priključek do ventilatorske postaje v Šoštanju vzporedno z iz-

gradnjo te postaje, žično ograjo za industrijski kompleks Pesje in Nove Preloge v sklopu z vratarnico - za to dvojje je že v pripravi projektna naloga.

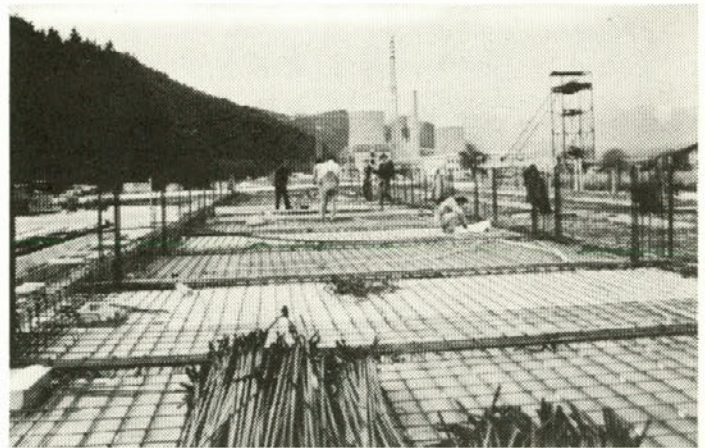
Visoko- in nizkonapetostni električni kabli, telefonija, vodovodne in toplovodne naprave in napeljave so sedaj v fazi projektiranja, ki je spričo pičlega razpoložljivega prostora, visokega nivoja podtalnice ter množice najrazličnejših potrebnih primarnih razvodov in medsebojnih križanj ter razvodov izredno zahtevno delo.

Zaklonišče v Novih Prelogah pa bo dokončano hkrati z upravno zgradbo jamskih TOZD.

Situacija v uresničevanju dela programa, ki se nanaša na nabavo in montažo opreme!

Prevažalni stroj, ki ga potrebujemo v Novih Prelogah, smo naročili pri zahodnonemški firmi GHH, ki nam bo poslala tudi projekte za vso neposredno z njim povezano opremo; to je za jekleni izvozni stolp nad jaškom Nove Preloge, elektro opremo v tem stolpu in tudi za del opreme v jašku. Vendar za vse te projekte bomo v skladu z našimi predpisi morali pridobiti nostrifikacijo; to je priznanje veljavnosti prevodov teh projektov v slovenščino po JUS. Ko bo nostrifikacija za nami, pa bomo te projekte morali še ustrezno doprojektirati.

Za opremo, ki jo potrebujemo za jamski prevoz ljudi in mate-

Lani v Novih Prelogah med največjim razmahom izgradnje zunanjih nadomestnih objektov

riala, dela Rudarski inštitut Beograd variantno študijo, na podlagi katere bomo izbrali najustreznejšo varianto za potrebe našega rudnika. Opremo za izvoz lignita projektiramo in vgrajujemo po fazah. Kar se tiče projektiranja in nabave nadalje navedene opreme, so odgovori zajeti že pri objektih, na katere se ta oprema nanaša. V zvezi s to opremo morebiti kaže dodati samo še to, da bomo z montažo opreme za RTP Nove Preloge začeli letos in jo končali prihodnje leto.

Glede razmerja med nabavo domače in uvožene opreme za NOP pa lahko trdim, da smo vse, kar se dá dobiti v Jugoslaviji, naročili ali pa bomo še naročili v Jugoslaviji. Specifično opremo, kot sta ventilatorja za ventilatorsko postajo v Šoštanju, ki ju je že dobavila inozemska firma TURMAG, in kot sta prevažalni stroj, ki ga potrebujemo v Novih Prelogah - to je stroj sistema KOEPE, ki smo ga naročili pri zahodnonemški firmi GHH - ter elektro oprema v neposredni zvezi s tem strojem, ki smo jo naročili pri Siemensu, pa smo hočeš nočeš morali naročiti v tujini, saj proizvajalcev take opreme pri nas sploh ni in tudi v svetu jih je kvečjemu kakšnih pet.

JENKO: O tem razmerju še natančneje govori finančna konstrukcija celotne vrednosti te investicije. Celotna vrednost investicije v NOP namreč po sedanjih ocenah skupaj s pričakovanimi podražitvami znaša okrog 6 milijard 410 milijonov dinarjev, od tega pa odpade:

- na jamske gradbene objekte	1,90 milijarde din,
- na zunanje gradbene objekte	1,97 milijarde din,
- na uvoženo opremo	0,44 milijarde din,
- na domačo opremo	1,72 milijarde din in
- na druge investicijske stroške	0,38 milijarde din.

Torej bi delež stroškov za uvoženo opremo znašal le slabih 7 odstotkov!

Ob tem naj omenim še, da smo v letih 1979-1981 investirali v izgradnjo NOP samo okrog 1,02 milijarde dinarjev.

Kar se tiče zadnjega dela tega vprašanja, ki se nanaša na preostala investicijska dela in stroške, pa menim, da ne terjajo kakšnih obširnih pojasnil, saj je v glavnem vse, kar bi kazalo nanj odgovoriti, že povedal inženir Pipuš. K temu, kar je povedal on, bi dodal samo dve pripombi... Prvič, da je formalni, pravni investitor NOP Elektrogospodarstvo Slovenije, DO REK Rudnik lignita Titovo Velenje pa le od EGS pooblaščen investitor za izvajanje te investicije! In drugič, da bomo našo investicijsko službo zaradi zahtevnosti izvajanja investicijskih del in nalog pri NOP in drugih, tudi zelo pomembnih investicijskih del in nalog za zagotavljanje nepretrganosti proizvodnje našega rudnika v višini 4,7 milijona ton lignita na leto - morali kma lu organizacijsko in kadrovske okrepiti. Sedaj nas je namreč za izvajanje del in nalog pri vseh investicijah v naši delovni organizaciji v investicijski službi le dvajset, čeprav bi nas že po sedaj veljavni organizacijsko-kadrovski shemi moralo biti 25, po investicijskem programu NOP pa 30.

PIPUŠ: Še nekaj je treba dodati v odgovor na zadnji del tega vprašanja... Mislim, da kaže omeniti, da smo izpolnili tudi svoje obveznosti za ekološko zaščito Pesja pred vplivi bodoče klasirnice Pesje na bivalne razmere kranjov v tej krajevni skupnosti, ko smo KS Pesje nakazali 10 milijonov dinarjev za odpravo individualnih kurišč in ureditev toplovodnega ogrevanja v krajevni skupnosti.

RUDAR: Kateri so glavni dobavitelji opreme in izvajalci del pri izgradnji NOP in kako ste z njimi zadovoljni?

PIPUŠ: Za rudarska gradbena dela so izvajalci naša TOZD Jamske gradnje, TOZD Rudarske investicijske gradnje DO Rudarska gradbena dejavnost REK "Edvard Kardelj" Trbovlje in TOZD Rudarsko raziskovalna dela Geološkega zavoda Ljubljana. Pri teh delih pa sodeluje še cela vrsta drugih TOZD našega rudnika, in sicer Gradbena dejavnost, Zunanja dejavnost, Klasirnica, Jamski transport, Jamska mehanizacija kakor tudi delovna skupnost Zračenje in poleg teh še nekatere skupne službe rudnika in REK Titovo Velenje.

Izvajalca del pri izgradnji zunanjih gradbenih objektov sta velenjski Vegrad in celjski Gradis. Tudi ta dva izvajalca imata celo vrsto kooperantov za razna, predvsem tako imenovana obrtniška dela. Z njima med drugim sodelujejo naša rudniška TOZD Mizarska dejavnost, tri TOZD ESO (VTO, KKO in EO), IMPOL Šlovenjska Bistrica in TIM Laško.

Omeniti moram, da smo zaradi zahtevnosti izgradnje objektov, v katerih bodo garderobe in kopalnice za jamske delavce v Novih Prelogah, imeli velike težave z nabavo kvalitetnih keramičnih ploščic. Zadalji smo si namreč nalogo, da morajo biti ploščice za obložitev sten teh prostorov res zelo kvalitetne, ker bodo v njih izpostavljene veliki vlažnosti. Po dolgem in intenzivnem iskanju se nam je tudi posrečilo odkriti proizvajalca takih ploščic, in sicer tovarno KERUB v Ubu v socialistični republiki Srbiji. Ta je zato, ker smo potrebovali takih ploščic kar za 6 970 m² površine, izvajalcu keramičarskih del le prodala potrebno količino teh svojih izdelkov, saj sicer svojo celotno proizvodnjo prodaja v arabske dežele.

Za tla glavne garderobe in kopalnice pa smo morali poiskati takšne ploščice, da ne bodo spolzke, tudi če bodo mokre, in da se ne bodo razbile, če bo komu padel iz žepa kakšen kovinski predmet. Tudi take ploščice se nam je posrečilo najti, to pa v Beli Crkvi v SAP Vojvodini, v tovarni "25. maj". Potrebovali pa smo teh ploščic, ki so ta čas po kvaliteti gotovo ploščic

ce z vsemi "naj" v proizvodnji naše keramične industrije, za celih 7 970 m² površine.

Dobavitelji domače opreme so do sedaj bili ESO, Metalna Maribor - TOZD Krmelj in Atmos Hoče, za uvoženo opremo pa zahodnonemška firma TURMAG za ventilatorje za ventilatorsko postajo Šoštanj.

Projektno dokumentacijo so nam doslej poleg naših rudniških projektantov izdelovali še ESO, Rudarski inštitut Ljubljana, Rudarski inštitut Beograd, IBE Elektroprojekt Ljubljana in njihova enota v Slovenjem Gradcu, Zavod za urbanizem Titovo Velenje, Projektivni biro Titovo Velenje in GOKOP Rogaška Slatina.

Prinaročanju nekaterih projektov za zunanje objekte smo imeli težave z arhitekti. Ti so želeli, da bi bili objekti čim lepši, kar pa je nekoliko v nasprotju z njihovim namenom, saj bodo to industrijski objekti, in sedanjim stabilizacijskim časom. Ni nam bilo vseeno niti lahko, toda zavedali smo se odgovornosti pred družbo in tako le prepričali arhitekta, da potrebujemo lepe, toda še bolj prostorsko funkcionalne in svojemu namenu ustrezne objekte.

Na vprašanje, kako smo zadovoljni z izvajalci del pri tej investiciji, pa moram povedati, da naša investicijska služba kot nadzorna služba nad izvajanjem del nikdar ne sme biti zadovoljna s kvaliteto del, če kljub temu kdaj je, pa tega ne sme priznati.

RUDAR: V poročilu razvojno-tehničnega področja skupnih služb SOZD REK Titovo Velenje delavskemu svetu SOZD lani konec leta o uresničevanju investicij v SOZD glede na določila samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD za srednjeročno obdobje 1981-1985 je rečeno:

"Za izgradnjo nadomestnih objektov Preloge priteka približno za 50 odstotkov manj sredstev, kot bi jih moralo pritekati. Spričo tega bo v izgradnji prišlo do zamud, večjih investicijskih stroškov od predvidenih v predračunu in ovir pri pridobivanju premoga v RL Titovo Velenje.

Za leto 1982 je za izgradnjo NOP v planu Elektrogospodarstva Slovenije predvidenih samo 770 milijonov dinarjev."

So te ugotovitve točne? Če so, jih podrobneje razložite!

JENKO: Res je, pri zagotavljanju potrebnih sredstev za izvajanje investicije v izgradnjo NOP nastajajo težave, in to že od vsega začetka, kar kažejo tudi ti podatki o zahtevanih in dobjenih sredstvih za izvajanje te investicije:

- V letu 1979, to je prvem letu izvajanja investicije v izgradnjo NOP, smo od zahtevanih 371 milijonov dinarjev dobili le 160 milijonov dinarjev ali 43 odstotkov zahtevanih sredstev.
- V letu 1980 smo od zahtevanih 575 milijonov dinarjev dobili 385 milijonov dinarjev ali 67 odstotkov zahtevanih sredstev.
- V letu 1981 smo od zahtevanih 1,085 milijarde dinarjev dobili 708 milijonov dinarjev ali 65 odstotkov zahtevanih sredstev.
- Za letos pa naš zahtevek, ki bi še omogočal dokončanje investicije v postavljenem roku, to je do konca leta 1985, znaša 1 500 milijonov dinarjev, od tega pa je bilo odobrenih naj prej 770 milijonov dinarjev, nato pa smo si zagotovili še dodatnih 250 milijonov dinarjev - skupno torej 1 020 milijonov din.

Težave pri zagotavljanju potrebnih investicijskih sredstev, ki jih kažejo ti podatki, pa izvirajo iz zoženih možnosti za financiranje vseh investicij, zlasti pa investicij v izgradnjo elektroenergetskih objektov. To namreč lahko ugotovimo že iz začasnega letnega plana ISE za izgradnjo elektroenergetskih objektov za leto 1982, saj je iz njega razvidno, da bi naj v letu 1982 znašala razpoložljiva sredstva za izgradnjo elektroenergetskih objektov 7 milijard 987 milijonov dinarjev, medtem ko znašajo v srednjeročnem planu ISE načrtovane potrebe po teh sredstvih za leto 1982 kar 20 milijard 979 milijonov dinarjev.

Zagotavljanje potrebnih investicijskih sredstev za izgradnjo elektroenergetskih objektov pa dodatno otežuje še to, da ISE zaradi časovno neuskladenega priliva in odliva elektrogospodarskih sredstev med letom tudi odobrenih investicijskih sredstev ne more nakazovati pravočasno. Posledica tega pa je, da pooblaščen investitorji za izvajanje posameznih investicij ne morejo sproti sklepati pogodb za izvajanje investicijskih del, račune izvajalcev investicijskih del in nalog pa morajo poravnati z avaliranimi menicami, to pa je način plačevanja, ki jim silno povečuje obseg komercialno-finančnih investicijskih del.

RUDAR: Kaj je z ozirom na sedanjo situacijo brez odlašanja treba storiti in kdo se mora najprej lotiti akcije, da bo izgradnja nadomestnih objektov Preloge dokončana v predvidenem roku?

JENKO: Na to vprašanje lahko odgovorim le z vidika, da imamo v našem rudniku poleg investicije v izgradnjo NOP še druge pomembne investicije, ki jih bo prav tako treba končati v predvidenih rokih. Z ozirom na to pa po mojem mišljenju moramo:

- zagotoviti vsako leto sredstva za investicije v potrebni višini in z dotekanjem v skladu s planirano dinamiko izvajanja investicij,
- zagotoviti izbor izvajalcev investicijskih del in nalog z ustreznostjo kadrovske zmogljivostjo in tehnično opremljenostjo, zlasti za izvajanje specifičnih del v okviru izgradnje NOP,
- zagotoviti skladnost projektiranja in izvajanja investicijskih del s pogodbeno določenimi roki,
- pospešiti izvajanje vseh investicijskih del in nalog v rudniku, pogoj za to pa je tudi dopolnitev in kadrovska popolnitev dopolnjene organizacijske sheme investicijske službe naše delovne organizacije z ustreznimi kadri.

Pri zastavitvi teh nalog pa morajo sodelovati vodja razvojno-tehničnega sektorja skupnih služb, vodja investicijske službe, in predsednik KPO naše delovne organizacije.

RUDAR: Povejte na kratko še nekaj o drugih večjih investicijskih delih ali načrtih za večja investicijska dela v RL Titovo Velenje!

Na primer o odpiranju jame Šoštanj, uvajanju opreme za mehanizirano izdelavo jamskih prog, nadaljnjem mehaniziranju odkopavanja, načrtih za nadaljnje mehaniziranje jamskega transporta, raziskavah za sprostitve rezerv lignita pod vodonosnimi zemeljskimi plastmi...!

JENKO: Izvajanje investicij, ki ste jih omenili, je predvideno tako v srednjeročnem planu razvoja našega rudnika kakor tudi širše družbene skupnosti. Z izvajanjem teh investicij pa je takole!

Medtem ko je investicijski program za povečanje mehaniziranosti našega rudnika, ki predvideva vlaganja v mehanizirano opremo za odkope in viseče jamske tračne proge v skupni vrednosti 1,330 milijarde dinarjev, že izdelan, pa je za vse druge od teh investicij v pripravi šele idejna dokumentacija za izdelavo investicijskih programov. Zato je nujno, da tudi dela pri pripravi te dokumentacije pospešimo.

Skupina naših rudarjev je obiskala prebivalce Jagnjenice in Svilnega pri Radečah

PREŽIVELI SO NEPOZABEN DAN

Nad dolino rečice Sopote še vedno leži megla zgodnjega jutra, ko se naš majhen avtobus tisto soboto - 23. januarja letos -

ustavi pred gostilno Karoline Gračner v Jagnjenici, majhnem naselju ob cesti iz Radeč proti Kumu.

Pred vhodom v gostilno nas sprejme osebje, ki ga vodi njena lastnica, ki bo, kot kaže, naša današnja gostiteljica.

V posebni sobi Karolinine gostilne, ki se imenuje "Stari dvor", nam ponudijo stole za svečano pogrnjeno mizo, na kateri pritegneta našo pozornost starodavna rudarska svetilka, vsajena v okusno urejeno ikebano, in torta, na kateri je napis: 30. 12. 1981 ob 13.10 - 5 milijonov ton premoga.

Na vrsti je "uradni" del sprejema, pri katerem ima "po protokolu" prvo besedo Karolina Gračner, ki bo danes, kot nam pove, s tem, kar premore, povezovala program našega obiska. Potem nam razodene, zakaj nas je povabila. Pove nam, da se je za to odločila neke noči tik pred Silvestrovim. Odločila se je pravzaprav, da bo na svoj dom povabila najstarejšega še aktivnega velenjskega rudarja na sedemdnevni oddih, da bi tako pokazala svoje občudovanje prizadevnosti naših rudarjev za dosego rekordnega odkopa lignita v letu 1981. Vendar predsedstvo sindikalne konference Rudnika lignita Titovo Velenje je potem sklenilo, da je bolj pravično, da namesto enega rudarja na sedemdnevni dopust gre k njej na obisk sedem rudarjev za en dan. Tak zasuk njene odločitve je Karolino kar malce zaskrbel, a potem se je opogumila in si rekla, da bo storila vse, da bi

Med obiskom pri Karolini Gračner v Jagnjenici so si njeni gostje iz našega rudnika ogledali tudi Dornikovo kovačijo.

nam dan, ko pridemo in ga bomo preživeli med krajani Jagnjenice in Svilnega, ostal v lepem spominu.

Kdo smo bili njeni gostje?

Na pobudo predsedstva sindikalne konference so v rudniških temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih izbrali sedem po delovnem stažu najstarejših rudarjev, na pot pa jih je odšlo le šest, in sicer Venčeslav Centrih (J. Pesje), Ciril Kaudik (Zračenje), Ivan Kokot (J. Škale), Anton Tekavc (Priprave) ter Giovanni Tollazzi in Anton Zemljak (J. mehanizacija). Spremljali pa smo jih predsednik koordinacijskega odbora osnovnih organizacij ZS naše sestavljene organizacije, podpredsednik kolegijskega poslovodnega organa rudnika, vodja rudniške razglasne postaje in jaz, pisec teh vrstic, kot novinar.

V Jagnjenici!

Po zajtrku pri Karolini se odpeljemo proti centru krajevne skupnosti Jagnjenica, kjer nas sprejmejo predstavniki krajevne samouprave in družbenopolitičnih organizacij, na čelu s predsednikom skupščine krajevne skupnosti Milanom Šuligojem.

V preurejenem domu krajevne skupnosti nas potem domačini seznanijo z razvojem Jagnjenice z okolico, v kateri živi nekaj manj kot 450 prebivalcev. . .

Nadaljevanje prihodnjč!

Bojan Ograjenšek

ODŠLI V POKOJ

Franc BOŽIČ,
upokojen 22. decembra 1981

Rojen 4. avgusta 1939
v Lokovici pri Šoštanju. Poročen
z Ivano, rojeno Hribernik.

Od 5. julija 1963 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšima prekinjema pa že od leta 1955. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v Klasirnici, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Dominik REHBERGER,
upokojen 5. februarja 1982

Rojen 2. avgusta 1929
v Belih vodah pri Šoštanju. Poročen
z Barbaro, rojeno Vidovič.

Od 18. novembra 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1964 je bil premeščen v ESO, kjer je delal do upokojitve v Strojnih obratih.

Leta 1964 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1970 za polkvalificiranega ključavničarja in leta 1976 za kvalificiranega kovinarja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Jože LIPNIK,
upokojen 13. februarja

Rojen 10. marca 1928
v Skalajah pri Velenju. Poročen
z Alojzijo, rojeno Arlič.

Od 2. novembra 1951 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot visoko kvalificirani električar v Klasirnici, kjer je delal vse do upokojitve.

Leta 1964 je opravil izpit iz elektro tehničnih predpisov in leta 1965 še izpit za jamskega nadzornika elektro stroke.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc ZAPUŠEK, upokojen 22. februarja

Rojen 2. oktobra 1932 v Podkrajju
pri Velenju. Poročen z Marijo, rojeno Anclin.

Od leta 1964 je neprekinjeno delal pri našem kombinatu. V začetku oktobra leta 1961 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod, leta 1963 je bil premeščen v RŠC, leta 1964 nazaj v Jamo vzhod, leta 1968 v rudniški zunanji obrat in leta

Franc ZAPUŠEK

1976 v Plastiko, kjer je delal do upokojitve v TOZD Plastični izdelki.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in v letih povojne izgradnje 8-kratni udarnik.

Karel BREČKO,
upokojen 28. februarja

Rojen 30. septembra 1930
v Laški vasi pri Celju. Poročen
s Štefko, rojeno Pavlinc.

Od 16. marca 1976 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jamskih gradnjah, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franjo DEUČBAVER,
upokojen 28. februarja

Rojen 20. januarja 1934
v Robanju pri Čakovcu. Poročen
z Angelo, rojeno Šiško.

Od leta 1963 je neprekinjeno delal v RLV. Sredi junija leta 1959 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1962 je bil premeščen v RŠC, leta 1963 nazaj v Jamo vzhod, leta 1975 v Jamsko mehanizacijo in transport in leta 1977 v Jamski transport, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1963 je opravil izpit za visoko kvalificiranega delavca rudarske stroke in leta 1966 strokovni izpit za jamskega nadzornika rudarske stroke.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji ter medalje dela.

Dominik DOBELŠEK,
upokojen 28. februarja

Rojen 31. julija 1931
v Vinah pri Celju. Poročen
z Justino, rojeno Železnik.

Od 13. maja 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamo zahod, sedaj skupaj z Jamo vzhod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ignac GRIČAR,
upokojen 28. februarja

Rojen 9. februarja 1932
v Lutrnem pri Novem mestu. Poročen
z Marijo, rojeno Stropnik.

Od leta 1964 je neprekinjeno delal v RLV. V začetku novembra 1959 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1963 je bil premeščen v RŠC, leta 1964 nazaj v Jamo vzhod, leta 1970 v Jamo zahod, leta 1974 zopet v Jamo vzhod in leta 1975 v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Josip HORVAT,
upokojen 28. februarja

Rojen 20. marca 1931
v Globoki pri Ljutomeru. Poročen
z Barbaro, rojeno Habjanič.

Od 5. junija 1959 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1968 je bil premeščen v Jamo vzhod in leta 1973 v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Jože HRIBERŠEK,
upokojen 28. februarja

Rojen 22. marca 1926
na Kozjaku nad Doličem. Poročen
z Ido, rojeno Pogladič.

Od 7. marca 1949 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1968 je opravil izpit za kvalificiranega cirkularista.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc JERAČ,
upokojen 28. februarja

Rojen 6. julija 1929
v Ljubnem ob Savinji. Poročen
s Štefko, rojeno Štoljer.

Od 10. februarja 1955 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1970 je bil

premeščen v Jamo zahod in leta 1974 v Klasirnico, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Mihael KOROŠEC,
upokojen 28. februarja

Rojen 11. septembra 1932
na Kozjaku nad Doličem. Poročen
z Brigito, rojeno Hriberšek.

Od 21. septembra 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1967 je bil premeščen v Jamo zahod in leta 1977 v Zračenje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Josip MALINOVIČ,
upokojen 28. februarja

Rojen 7. marca 1931
v Gornji Veliki pri Koprivnici. Poročen
z Milko, rojeno Lovrakovič.

Od 25. septembra 1970 je neprekinjeno delal pri RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1976 je bil premeščen v Priprave in leta 1978 v Zavarovanje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Karel MARTINŠEK,
upokojen 28. februarja

Rojen 31. avgusta 1930
v St. Bricu pri Velenju. Poročen
s Štefko, rojeno Marin.

Od 23. junija 1955 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa že od leta 1949. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1969 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1970 nazaj v Jamo vzhod, leta 1973 v Jamo zahod, leta 1975 v Jamsko mehanizacijo in transport in leta 1977 v Jamski transport, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1956 je uspešno končal rudarsko nadzorniško šolo v Ljubljani.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, reda dela in reda dela s srebrnim vencem.

OPOMBA UREDNIŠTVA

Za nekatere od tehotic smo uporabili kar stare slike z osebnih dosjéjev.

Stanislav MEDVEŠEK,
upokojen 1. marca

Rojen 31. januarja 1931
v Kališovcu pri Krškem. Poročen
z Ano, rojeno Rozman.

Od 15. januarja 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1967 je bil premeščen v Jamske gradnje, leta 1970 nazaj v Jamo vzhod in leta 1975 v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1964 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc MEH,
upokojen 28. februarja

Rojen 13. decembra 1926
v Ravnah pri Šoštanju. Poročen
z Ljudmilo, rojeno Polak.

Od 21. julija 1953 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1970 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1974 v Steber 8, leta 1975 v Jamo zahod in konec leta 1975 zopet v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1964 še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan MIJOČ,
upokojen 28. februarja

Rojen 2. julija 1933
v Nasavi pri Ljutomeru. Poročen
z Alojzijo, rojeno Nabernik.

Od 26. decembra 1960 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšima prekinitvama pa že od leta 1952. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1967 je bil premeščen v Jamo vzhod, leta 1969 v Jamo zahod, leta 1977 v Priprave in leta 1979 v skupne službe RLV, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji ter medalje dela.

Ivan NOVINŠEK,
upokojen 28. februarja

Rojen 13. februarja 1929
v Velenju. Poročen z
Anico, rojeno Es.

Od 12. novembra 1951 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa že od leta 1947. Zaposlil se je kot kvalificirani klju-

čavničar v rudniškem avtoparku. Leta 1957 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo (in transport) in leta 1978 v Kopalnico, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1959 je uspešno končal delovodsko šolo v Ljubljani, leta 1965 je opravil izpit za jamskega nadzornika in leta 1976 tečaj za dela pri rudarski odkopni mehanizaciji.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, priznanja za 10 let aktivnega dela pri jamski reševalni četi, medalje dela in reda dela s srebrnim vencem.

Aktivni udeleženelec NOB od leta 1944 dalje.

Stanislav PODPEČAN,
upokojen 28. februarja

Rojen 28. aprila 1932
v Cirkovcah pri Velenju. Poročen
z Veroniko, rojeno Avberšek.

Od 12. julija 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1965 je bil premeščen v Jamo zahod in leta 1966 v Jamo vzhod, sedaj skupaj z Jamo zahod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1960 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1963 za kvalificiranega kopača in leta 1975 za strežnika motornih črpalk.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Marjan ROŽIČ,
upokojen 28. februarja

Rojen 13. septembra 1931
v Družmirju pri Velenju. Poročen
z Marijo, rojeno Solar.

Od 3. februarja 1955 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1945. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v rudniškem zunanem obratu. Leta 1949 je bil premeščen v Jamo vzhod, leta 1970 v Jamo zahod in leta 1971 v Klasirnico, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača in leta 1965 za visoko kvalificiranega delavca rudarske stroke (strelca).

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Edvard SREDENŠEK,
upokojen 28. februarja

Rojen 17. oktobra 1924
v Šentilju pri Velenju. Poročen
z Marijo, rojeno Sušec.

Od 22. novembra 1948 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1970 je bil premeščen v Klasirnico, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1959 je opravil izpit za visoko kvalificiranega delavca rudarske stroke (strelca).

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Henrik TRŽAN,
upokojen 28. februarja

Rojen 13. julija 1935
v Dobju pri Novem mestu. Poročen
s Silvo, rojeno Petek.

Od 15. septembra 1958 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa že od leta 1954. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1960 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1965 nazaj v Jamo vzhod, leta 1975 v Steber 8 in konec leta 1975 zopet v Jamo vzhod, sedaj skupaj z Jamo zahod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Anton ŽEVART,
upokojen 5. marca

Rojen 27. novembra 1932
v Plešivcu pri Velenju. Poročen
z Angelo, rojeno Pirnat.

Od 20. aprila 1954 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa že od leta 1949. Zaposlil se je kot polkvalificirani gradbeni tesar v rudniškem zunanem obratu. Leta 1956 je bil premeščen v Jamo vzhod, leta 1960 v Jamo zahod, leta 1969 v rudniški študijski oddelek, leta 1970 v Jamo zahod, konec leta 1970 v Jamo vzhod, leta 1975 v Steber 8 in leta 1980 v Zračnje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1958 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1960 za kvalificiranega kopača in leta 1963 za rudarskega nadzornika.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in priznanja za 10-letno aktivno delo pri jamski reševalni četi.

Konrad KRIŽNIK,
upokojen 2. marca

Rojen 6. novembra 1928
v Paridolu pri Šentjurju. Poročen
z Marijo, rojeno Sevnik.

Od 1. avgusta 1966 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod, sedaj skupaj z Jamo zahod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

(Po podatkih iz kadrovske službe delovnih organizacij in oddelka socialne službe SOZD REK Titovo Velenje za invalidsko in pokojninsko zavarovanje pripravila Vesna Kores.)

Knjižni zbirki PREŠERNOVE DRUŽBE za leto 1982

KNJIGE, KI BODO IZŠLE V REDNI LETNI ZBIRKI

Prešernov koledar 1983

Poleg zelo natančnega koledarskega dela, ki ga bodo bogatile barvne reprodukcije izbranih slik enega izmed velikanov slovenskega slikarstva, bo vseboval vrsto člankov o najrazličnejših dogajanjih pri nas in v svetu, več črtic in pesmi sodobnih slovenskih pisateljev in pesnikov, jedrnat kroniko pomembnih dogodkov v preteklem letu in še kup podatkov in nasvetov, kakršne potrebujemo v vsakdanjem življenju.

Polona Škrinjar

PAVLA, povest

V njej je na domač in neposreden, vsakomur razumljiv in blizek način prikazana podoba današnje kmetice, zlasti tiste gorenjske kmetice, ki se je navezala na zemljo in ki ji je delo na njej prva življenjska dolžnost in radost.

Miran Ogrin

PO STOPINJAH ALEKSANDRA VELIKEGA

To so zapisi s poti avtorja od Carigrada do Indije. V njih opisu je azijske dežele, o katerih vsak dan beremo in poslušamo. Knjiga pa nam razkriva tudi preteklost prepotovanih dežel in to z namenom, da bi nam bila njihova sedanost bliže.

Mira RUŽIČ

BITI ALI NE BITI

Knjiga govori o lahkomišelnem poseganju ljudi v naravo in potratnem ravnanju z materialnimi dobrinami. Hkrati zgovorno priča o uničujočih posledicah, ki jih lahko ima takšno nenačrtno početje za naše življenje, še bolj pa za življenje bodočih rodov.

Živojin Gavrilović

IGMANCI, roman

Delo je posvečeno pohodu prve proletarske brigade v januarju 1942. leta. Igmanski snežni pejzaž, ljudje v partizanski koloni, navadni, vsakdanji ljudje, a vendar heroji - vse to ostaja kar najbolj nepozaben dokument, kar smo jih brali o naši narodnoosvobodilni borbi.

Nagradna knjiga

Alexander Cordell

MORTYMERJEVI, roman

Delo prikazuje ljudi in razmere ob koncu preteklega stoletja po rudarskih naseljih in tovarniških mestih "črnega" Walesa na zahodu Velike Britanije, ko so izkoriščevalski pohlep, lakota in gospodarske krize nenehno burili revolucionarnega duha delavskega prebivalstva, ki pa je ob vsej bedi ohranilo svojo radoživost in pogumno vedrost.

Cena broširane izdaje te zbirke je 400 dinarjev, vezane v celo platno (le koledar broširan) pa 700 dinarjev.

Nagradno knjigo bodo brezplačno prejeli vsi, ki bodo naročnikno poravnali do 30. junija 1982.

Ta zbirka bo izšla ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna, 3. decembra 1982.

Spomenik dr. Francetu Prešernu v Kranju

Knjižna zbirka LJUDSKA KNJIGA

Alejo Carpentier

KRALJESTVO TEGA SVETA

To je roman, ki opisuje prvi uspešno izbojevanje upor sužnjev v zgodovini človeštva - na Haitiju konec 18. stoletja. Skozi življenjsko usodo upornika Ti Noela se nam razkrije vsa tragedija črnih sužnjev, ki se dvignejo v boj proti francoskim kolonialistom. Končno le zmagajo uporniki - vendar s tem se spremenijo zgolj oblastniki. Za Ti Noela je še bolj ponižujoče, da ga odslej bičajo njegovi nekdanji sotrpini, črnici in mulatje. Že kot osiveli starec Ti Noel znova organizira upor...

Guy de Maupassant

YVETTE, roman

To je roman o ljubki Yvette, hčerki "markize" dvomljivega slovesa, kurtizane Obardi. V markizinem pariškem salonu se shajajo pustolovci iz vsega sveta, ki tekmujejo tudi za naklonjenost Yvette. Yvette nepokvarjena odrašča sredi bleščeče, a gnile družbe, in ko spozna, da je njena mati "vzdrževana ženska", in ko jo zaman roti, da bi pobegnili neznano kam, se odloči za samomor. Ta se ji ne posreči, in Yvette se voljno oklene življenja in se prepusti enemu od pustolovcev.

Ignazio Silone

LISICA IN KAMELIJE, roman

Avtor nepozabne "Fontamarre" in "Priglašča robidnic" v tem romanu opisuje družino kmeta Ludovica, ki živi na italijansko-švicarski meji. Sin Daniel je zagrizen revolucionar in vneto pomaga političnim beguncem. Nenehno tvega glavo, saj poleg obmejnih stražarjev kar naprej vohlja za njim fašistična policija. Zgodi pa se, da se Danielova lastna hči zaljubi v enega od tajnih agentov in da ta nekoč med odsotnostjo družine odkrije veliko zanjo obremenilnega gradiva. Zgodba pa se konča drugače, kot bi marsikdo pričakoval...

Ksaver Šandor Djalski

PRIHOD HRVATOV, zgodovinski roman

Roman opisuje preseljevanje starih Slovanov, zlasti Hrvatov, njihove boje s celo vrsto sovražnikov in naseljevanje ozemelj. Dogajanje je postavljeno v čas kralja Sama, ko so bili Hrvati še razdeljeni na več plemen, se skupaj z drugimi bojevali proti bizantinskemu cesarstvu in bili končno prisiljeni sprejeti krščansko vero.

Giovanni Arpino

MLADA NUNA, roman

Zgodba pripoveduje o uradniku srednjih let Antoniu, ujetem v monotonijo svojega urejenega, a enoličnega življenja, in o njegovem srečanju z mlado nuno Sereno, prav tako ujeta v praznino samostanske sivine, za katero se je odločila, da bi se rešila revščine in brezizhodnosti na podeželju. Obema prinese ljubezen rešitev pred osamljenostjo.

Lewis Patten

OKOSTJA BIZONOV, roman

Knjiga je skoraj dokumentarno pričevanje o zadnjem, tragičnem pohodu zdesetkanih ostankov indijanskega plemena severnih Šajenov in samo drobec iz zgodovine množičnih pomorov prvotnih prebivalcev obeh Amerik. V njej je pisatelj bolj natančno opisal občutja in doživetja treh junakov: lovca na bizone, kmetovalca in mlade Indijanke.

Cena te zbirke je (vezana bo v celo platno, kot vsako leto) 990 dinarjev, plačate pa jo lahko tudi v obrokih (največ treh), vendar zadnji obrok je treba plačati najpozneje do konca novembra 1982.

Knjige, ki spadajo v to zbirko, bodo izhajale skozi vse leto 1982.

NAROČANJE OBEH ZBIRK

Obe predstavljeni knjižni zbirki Prešernove družbe za leto 1982 (redno letno zbirko in zbirko "Ljudska knjiga") lahko naročite

neposredno pri družbi - njen naslov je "PREŠERNOVA DRUŽBA, Borsetova 27, p.p. 41/1, 61000 Ljubljana" - ali pri Vesni Koros v uredništvu naših glasil (soba 58 nad pošto Titovo Velenje, telefon interno 260), vsak delovni dan od 6. do 14. ure.

Priporočamo vam tudi knjigo Jožeta Vidica

PO SLEDOVIH ČRNE ROKE

To delo Ivana Vidica, ki ga tudi naši ljudje v zamejstvu poznajo kot vztrajnega in prodornega raziskovalca in publicista izsledkov svojih raziskav divjanja okupatorja, zlasti pa njegovih hlapcev, na Slovenskem med drugo svetovno vojno, bo letos konec marca že tretjič izšlo pri Založbi Borec.

Obsegalo bo 680 strani teksta z 200 fotografijami in dokumenti, kar je znatno več, kot obsega prvi natis!

Cena knjige je 680 dinarjev, za ureditev naročila po pošti pri "Založbi Borec, 61000 Ljubljana, Miklošičeva 28/1" pa uporabite obrazec NAROČILNICE, ki ga objavljamo za sklep tega priporočila.

Zdaj pa še nekaj o vsebini knjige!

Črna roka je bila najbolj divja, najbolj morilska tajna organizacija, ki je v minuli vojni delovala samo v Sloveniji. Morilci so ime povzeli po tajni organizaciji, ki je pred prvo svetovno vojno delovala v okviru obveščevalnega urada srbske vojske. Tudi slovenska črna roka se je izcimila iz obveščevalnega urada komande četniške vojske za Slovenijo in urada tajne domobranske obveščevalne službe.

O črni roki smo doslej vedeli bore malo, čeprav je ta pošast strahotno pustošila po naših krajih. Morila je matere z več kot desetimi otroki, mlada dekleta, otroke in starčke, včasih kar cele družine. Pisec podrobno opisuje zločine črne roke na Jesenicah, v Kranju, Ljubljani in njeni okolici, na Škofljici, v Pijavi gorici, na Turjaku, v Velikih Laščah, v Žužemberku, v Mirni peči, v Novem mestu, v Grosupljem, Višnji gori, v Trebnjem, v dolini Mirne, Šentrupertu, Škocjanu, Kostanjevici - vse do hrvaške meje, pa na Notranjskem od Brezovice, Vrhnike in Logatca do Trsta, v Polhograjskih Dolomitih do Žirov, v okolici Litiže in drugod.

Uredništvo

NAROČILNICA

(ZALOŽBI BOREC, 61000 LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA 28/1)

Naročam _____ izvodov knjige PO SLEDOVIH ČRNE ROKE

Ime in priimek: _____

Zaposlen pri (naslov OZD, v kateri delate): _____

Naslov stanovanja _____

Knjigo bom plačal: po prevzemu, v 1,2, 3 obrokih (Ustrezno obkrožite ali podčrtajte!)

Podpis _____

Poslani domiselni opisi oštevilčenih slik, ki smo jih objavili na straneh 35, 38 in 39 zadnje lanske številke Rudarja

Slika "1":

- Staro Velenje, stari most, stara cesta, Stara vas, stare bajte, stara termoelektrarna, stari rudnik - skratka: stara Jugoslavija, v kateri bi, če bi še obstajala, zaradi njene sive turobnosti že zdavnaj ostareli tudi mi!

Rudi Kortnik, Tomšičeva 39, Titovo Velenje

2

- Okolico do obzorja sem pregledal in še se spraševal, kaj le to bi naj bilo... Hrastovec, Pesje ali Škale?

Ivan Jelen, Jenkova 3, Titovo Velenje

- Na slikah 1 in 3 je eno in isto, le fotograf je za eno premenjal očala.

Marjan Vodišek, Koroška 44, Titovo Velenje

Slika "2":

- Glinškov jašek se imenuje, a sreče danes več ne kuje - v pozabo je odšel, pa čeprav bi uporabnost še imel... Za pet milijonov ton na leto res ne bi bilo mogoče materiala skoz to žrelo uvoziti - smo nova morali zgraditi!

Ivan Jelen

- Glinškov jašek - nekoč za uvoz lesa in prevoz "kiblov", sedaj pa za pranje - uvoženih avtomobilov...

Rudi Kortnik

- Dilce do dilca - žaga, žaga do žage - nerentabilnost.

Marjan Vodišek

- Oh, kaj bi delal, kam les dal, ko sem sam samcat tu ostal?
Nič, bom raje mirno čik prižgal, počakal šefa, da mi novih direktiv bo dal!

Marta Krajnc, Hrastovec 21, Titovo Velenje

Slika "3":

- V tvojih nedrih premog leži, Šaleška dolina, ki te rudarjeva roka je zbudila in brž v mesto spremenila... Iz nekoč majhne vasi v Titovo Velenje, ponos vseh ljudi v Sloveniji in Jugoslaviji!

Ivan Jelen

Slika "4":

- Ojsteršek, Ojsteršek! Je tebi padel v oko ta zajtrk na travi? (Ni - čeprav je imel pri večini teh slik prste zraven... Popolnoma nedolžen je le, kar se tiče teh gob in prvih treh slik, ki jih je prispevala Anica Štrbenkova... Kdo ona je, pa skoraj vsak v Šaleški dolini ve, kdor ravno ne hodi okrog čisto zaprtih oči za rudarsko klene in vedno poštene ljudi. Op. ur.)

Marjan Vodišek

- Če bi samo na te gobe čakala, bi boli kosti kazala...

Ivan Jelen

- Pa je imela srečo - z "bajtarskim mesom"!

Rudi Kortnik

Slika "5":

- Dolgčas je samo praznim bučam...

Marjan Vodišek

- Ugodno za današnje razmere: enkratna zamenjava za - birokratske glave!

Marta Krajnc

- Glej, glej! Že imamo prvo večje skladišče za prehrabne pridelke v Šaleški dolini...

Rudi Kortnik

- Bučo v rokah brezglava TOZD drži... Brezglava zato, ker se iz leta v leto bolj molsti pusti! Na kupu pa so buče SIS-ov, ki bi jih jaz drugače narisal...

Marjan Mastnak, Foitova 10, Titovo Velenje

Slika "6":

- Ena ptička priletela, se visoko je usedla. Gori poje, žvrgoli, visokih OD si želi... (Sicer pa nehajmo samo čivkati o visokih OD! Raje pogledajmo in raziščimo, kaj, kako in koliko je kdo zanje naredil!... Če želimo, da se bodo narejeni seznamni delavcev v naših OZD po višini "prisvojenih" OD spremenili!)

Ivan Jelen

- Spisek NK "rudarjevih" nagrajencev je vsak dan daljši in težji...

Rudi Kortnik

- Ko gledam take sezname, si ne morem kaj, da se ne bi spomnil na razna zblíževanja ob vseh mogočih priložnostih.

Marjan Vodišek

Slika "7":

- Skrbno pripravljena banketna dvorana se polni z delegati "čutologi" in kimavci, da bi po velespoštljivem poslušanju govornic najbolj odgovornih o nujnosti stabilizacije vsaj za obloženo mizo zamigali z otrplimi čeljustmi in jezikom.

Marta Krajnc

- Eden od predvidenih "sprejemov" za nekatere poslovodne delavce, občinske funkcionarje in športne menedžerje pred odhodom na podobne druge "odgovorne in težke" položaje - je pripravljen.

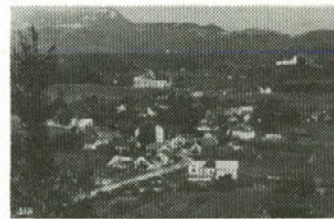
Rudi Kortnik

- Komur se ni treba ukvarjati s proizvodnjo, mu še vseeno preostane ukvarjanje s parabo...

Marjan Vodišek

1

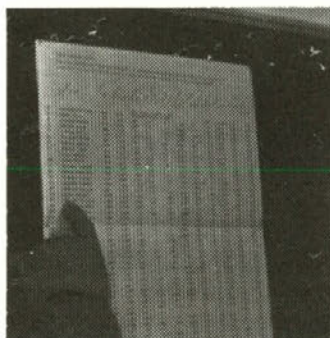
3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

Slika "8":

- Čuj! Kol'k' dobiš za nov' let', ko 'maš kar 4 "roza šihte"?
... Kol'k' pa ti?... Krivica, jaz pa nič, ko 'mam sam' 3
"plave"!

Jožica Peterlin, Kidričeva 8, Titovo Velenje

- Ponosno stojita, se veselo smejeta, zastavljene cilje si do-
seči želita.

Ivan Jelen

- Strogo zaupno! Št, št, št! Nikomur ne povej, naj si belijo
glave, kaj sem ti zaupal!

Marjan Vodišek

Slika "9":

- 20 vrst malice, pa človek ne dobi, kar bi rad... Vodstvo
Družbene prehrane je treba poklicati na odgovornost!

Rudi Kortnik

- Ponosno, veselo za pultom stojita, abonentom toplo hrano de-
lita. Abonent pa se razkuri: "Že zopet je to, kar je včeraj
bilo - in v petek spet bo!"

Ivan Jelen

Slika "10":

- Vezni člani med TOZD v DO RL TV so sicer malo napokani,
a kar dobro prestajajo razne obremenitve. Tisti med DO v
REK TV so slabši, ker včasih popustijo. Člene, ki povezuje-
jo REK TV in EGS, pa bi večkrat lahko vrgli med škart...

Rudi Kortnik

- Če me še ta ne bo zdržala, se pa nikoli več ne poskusim...
Jožica Peterlin

Slika "11":

- Nekaj jih bom zadela - lukenj v temle kotličku, s katerim
mi plafonirajo moj vsakdanji življenjski standard, ker so
mi jih lani preveč navrtali!

Rudi Kortnik

- Nazadnjaštvo, kdo pa še danes popravlja "marele" ali "lota"
piskre!

Marjan Vodišek

Slika "12":

- Na stolčku sedi, se veselo smeji... Zakaj pa ne, saj mu pri-
jatelj možgane v glavo tišči?

Ivan Jelen

- Krščen matiček! Dobil si mrzel nalitek, pridobil pamet in
učenost - samo glej, da ju zabil, zakadil in s posedanjem
zapravi ne boš!

Rudi Kortnik

Slika "13":

- Ja ja, "kamerat"! Vidiš, kakšni "cajtji" so prišli: on iz ko-
zarca, "sama" pa kar iz "ajmarja"...

Roman Golčer, Kidričeva 5, Titovo Velenje

- Delovni krst pomeni prelomnico med šolo in prakso, če pa
boš znala kuhati še dobro kavico, boš kmalu postala vsemo-
gočna tajnica.

Rudi Kortnik

- Posnetka na zadnjih dveh slikah kažeta, v kateri delovni or-
ganizaciji REK Titovo Velenje imajo največ smisla za (ne)
resnost.

Marjan Vodišek

Za prve od navedenih opisov posameznih slik so avtorji po
sklepu uredniškega odbora glasila Rudar-Informator prejeli
knjižne nagrade v vrednosti po 345 dinarjev.

Uredništvo

Nagrajeni reševalci objavljene križanke v zadnji lanski številki "Rudarja"

- MARIJA TAJNIKAR, Tomšičeva 35, Titovo Velenje (1. nagra-
da - knjiga v vrednosti okrog 575 dinarjev)
- MIRAN MOŠNIK, Čopova 10, Titovo Velenje (2. nagrada -
knjiga v vrednosti okrog 345 dinarjev)
- SRDAN ARZENŠEK, Trg svobode 6, Šoštanj (3. nagrada -
knjiga v vrednosti okrog 230 dinarjev)

REŠITEV KRIŽANKE - VODORAVNO: helikopter; ilegalnost; de-
sant; MI; RK; rja; UNIS; Otokar; sotrpini; Erna; eoni; NOD;
člen; etik; Nisa; Reni; Ot; Ghat; No, Al; in; U; Golte; Jiri;
pavola; aki; alk; orogen; var; zel; t; Avari; Erik; slalom;
TOKO; cilj; izopat.

Nagrajenim reševalcem čestitamo, drugim pa želimo več sre-
če pri reševanju in žrebanju pravih rešitev križank, ki jih
bomo še objavili v našem glasilu Rudar.

Uredniški odbor

ŠPORT IN REKREACIJA

Prvo tekmovanje v okviru naših letošnjih delavskih športnih iger je za nami

Naše letošnje delavske športne igre so se kot prejšnja leta za-
čele s tekmovanjem v veleslalomu, ki je bilo v nedeljo, 14.
februarja, na belih poljanah smučarsko-rekreacijskega centra
Golte nad Mozirjem.

Kaj lahko zapišemo o tem tekmovanju?

Sivo, v meglo potopljeno jutro ne obeta nič takega, da bi zgo-
daj zapuščal toplo posteljo... Tako je verjetno mislilo kar pre-
cej delavcev iz naše sestavljene organizacije, ko so zaradi ugo-
dne razporeditve svojih tekmovalnih nastopov lahko "zamudili"
zgodnje odhode avtobusov in na spodnjo postajo žičnice za Gol-
te prišli šele sredi dopoldneva. Pri tem je verjetno odigrala
svojo vlogo še radijska vremenska napoved, ki je višje leže-
čim krajem obetala topel sončen dan.

Kakorkoli že, na spodnji postaji žičnice, v Žekovcu, zamudni-
ki napolnimo gondolo do zadnjega kotička, o kakšnem soncu pa
še vedno ni niti sledu. Med vožnjo proti vrhu se megla celo
zgosti, in že mislimo na najhujše, ko nenadoma gondola zani-
ha v kipečem soncu. Pod nami ostanejo meglene gmote, ki se
med višjimi vrhovi izgubljajo za obzorje, nad nami pa se v
prelepi nebesni modrini sonči zgornja postaja žičnice na Gol-
teh. Sprememba je res tako nepričakovana, da presahnejo ce-
lo vzdihni očaranosti nad lepoto, ki jih to dopoldne gorski svet
Mozirskih planin zares zasluži.

Nekateri po prihodu na Golte nemudoma odhitimo na ciljno rav-
nino, kjer se izteka proga z Medvednjaka, ob našem prihodu
pa tudi tekmovanje v našem delavskem veleslalomu za tekmo-
valce prvih dveh starostnih skupin (za moške do 30 let in od
30 do 40 let).

Med kratkim postankom pri sodniški mizi, kjer svoje delo op-
ravljajo tudi merilci časa, nam tekmovalci zaupajo, da so iz-
jemno zadovoljni z organizacijo tekmovanja, obenem pa hvalijo
tudi dobro pripravljeno tekmovalno progo.

Tudi merilci časa imajo kaj povedati. Ne brez ponosa nam

Medtem ko eni čakajo na start...

in druge na cilju zanima čas njihove vožnje,...

se tretji pri okrepčevalnici "Pri treh plotovih" nastavljajo top-
lim sončnim žarkom.

razodenejo, da letos prvič čase posameznih voženj merijo z novo elektronsko uro, ki so jo kupili s privarčevanim denarjem pri lani združenih sredstvih za izvedbo delavskih športnih iger v naši sestavljeni organizaciji. "Trinajst milijonov starih dinarjev, ki smo jih odšteli za to napravo," meni eden od merilcev časa ob ciljni črti, "sicer ni majhna naložba, vendar bo hitro povrnjena, če pomislimo, da so naši športniki za vsak najem take ure doslej morali plačati poldrugim milijon starih dinarjev. In takih tekmovanj pozimi naši delavci nimajo ravno malo."

Ob ciljni črti tokrat v brezdelju, vendar pripravljen za akcijo, miruje le stroj za teptanje snega, ob njem pa se prestopa eden izmed njegovih strojnikov in vzdrževalcev - naš znanec Franček Dobrovnik. Nič kaj ni pri volji za pogovor, dokler se ne prikaže tudi naš rekreator Jože Grubelnik, ki nas opomni, da Franček zanesljivo še ni pozabil kritike, ki smo jo lani zapisali na račun slabo pripravljenih tekmovalnih prog v tem zimskem športnem središču.

"No, bomo letos deležni bolj naklonjene kritike?" se končno utrga vprašanje iz ust Dobrovnika. Takoj zatem nas povabi na poskusno vožnjo s strojem za teptanje snega, ki je lani v tem času - torej na vrhuncu smučarske sezone - zaradi pomanjkanja rezervnih delov - v družbi z obeh drugima podobnima strojema smučarsko-rekreativnega centra Golte - neuporaben le kvaril okolico hotela na Golteh.

Vožnjo hvaležno odklonimo, kritika pa ob hvalospevih naših tekmovalcev, ki so si ogledali obe tekmovalni progi, ne pride v poštev. Da so delavci na Golteh pošteno zavihali rokave, dokazuje tudi pripoved enega izmed današnjih tekmovalcev, ki je spremljal njihovo delo. Pove nam namreč, da so zaradi primanjkanja snega na proge navozili tudi sneg, ki so ga nastregali med smrekovimi debli ob tekmovalnih progah...

Kako malo snega je pravzaprav na Golteh, vidimo potem, ko se s sedežnico pripeljemo na vrh in jo po slemenu mahujemo peš proti smučišču "Stari stani". Med potjo v prisojnem gozdičku namreč naletimo na cele šope teloha. Pomladansko idilo od časa do časa zmotijo le pridušene kletvice smučarjev, ko si odpenjajo smučke, jih nalagajo na ramena in z nerodnimi koraki odhajajo proti naslednjim večjim krpam snega.

Na smučišču "Stari stani" je vse pripravljeno za veleslalomski spust žensk iz vseh treh razredov (do 30 let, od 30 do 40 in nad 40 let) ter moških tretjega in četrtega starostnega razreda (od 40 do 50 in nad 50 let), ki se začne točno opoldne.

Da ljudje še vedno najbolj uživamo v tuji nesreči, potrjujejo gledalci, ki so se zgnetli ob tistih delih proge, kjer se nadejajo najbolj spektakularnih padcev. Zanje pa tudi na tej progji ostanejo prikrajšani. Edina večja živčnost med gledalci in tekmovalci zavлада po startu tekmovalke v prvem starostnem razredu, ki bo po "neuradnih napovedih" čez manj kot štiri mesece postala mamica; za njeno varnost med njeno vožnjo, s katero na koncu med ženskami celo prepričljivo zmagaja, držimo pesti res vsi, ki poznamo to "skrivnost", in tisti, ki nam je veliko do tega, da tudi letošnje smučarsko tekmovanje spravimo "pod streho" brez hujše nesreče.

Resnici na ljubo moramo tudi temu delu tekmovanja na rob zapisati ugotovitev, da je smučarska proga na "Starih stanih" dobro pripravljena; celo veleslalomski razmestitev vrat in taka, da v prvi vrsti zagotavlja varen spust naših tekmovalk in tekmovalcev. Res, vse drugače je kot lani, ko so zlasti tekmovalci podobno progo na smučišču "Stari stani" obvladovali vse prej kot na smučeh.

Sklepni del današnjega smučarskega tekmovanja delavcev iz našega kombinata je kmalu po petnajsti uri v spodnjih prostorih hotela na Golteh. Prvi trije posamezniki iz vsake starostne skupine v ženski in moški konkurenci dobijo "zlate", "srebrne" in "bronaste" medalje, prvih pet tekmovalcev pa tudi pismena priznanja.

V boju za ekipnega zmagovalca smo za las prikrajšani za veliko senzacijo, ki jo je pripravljala ekipa Plastike. Čeprav

tekmovalci rudniške temeljne organizacije Jamska mehanizacija na koncu le niso dovolili preseženja, je doseženo drugo mesto smučarjev delovne organizacije Plastika največje preseženje tega tekmovanja. Tretje mesto pa je tako kot lani tudi letos pripadlo smučarjem delovne organizacije TE Šoštanj.

Na teraso hotela na Golteh sončni žarki še vedno pošiljajo prijetno toploto, ko se pisana družina delavcev iz naše sestavlja ne organizacije začne pripravljati na odhod v dolino.

Kmalu po spustu z zgornje postaje žičnice se gondola spet potopi v gosto meglo, ob našem prihodu na spodnjo postajo pa v Žekovcu že prižigajo luči, ki preganjajo mrak prezgodaj ugaslega dne.

Prvi trije najboljši posamezniki

Ženske, III. razred

1. Rozina Petrej, Plastika
2. Milica Kovač, TE Šoštanj
3. Jožica Končan, DSSS SOZD

Ženske, II. razred

1. Silva Ravnjak, TE Šoštanj
2. Tanja Lisac, AOP
3. Ida Nežmah, DSSS SOZD

Ženske, I. razred

1. Zofka Kukovič, ESO
2. Štefka Horvat, DSSS SOZD
3. Marija Vreča, Tiskarna

Moški, IV. razred

1. Ferdo Tamše, TE Šoštanj
2. Vinko Miklavžina, Jama Pesje
3. Mišo Štrukelj, TE Šoštanj

Moški, III. razred

1. Janez Dolanc, TE Šoštanj
2. Mirko Čas, Plastika
3. Edvard Camlek, Jamska mehanizacija

Moški, II. razred

1. Jože Koper, Jamska mehanizacija
2. Drago Tamše, Plastika
3. Štefan Meršak, Priprave

Moški, I. razred

1. Milan Krenker, Plastika
2. Alojz Zupanc, Jamska mehanizacija
3. Marko Rošar, Jamska mehanizacija

Uvrstitev ekip

1. Jamska mehanizacija	(čas)	2 : 37,43
2. Plastika		2 : 38,73
3. TE Šoštanj		2 : 43,71
4. ESO II		2 : 46,57
5. ESO I		2 : 56,31
6. DSSS SOZD		3 : 03,12
7. DSSS RL		3 : 04,17
8. Jama Škale		3 : 12,42
9. Gradbena dejavnost		3 : 15,91
10. Tiskarna		3 : 19,05
11. AOP		3 : 20,43
12. Klasirnica		3 : 21,21
13. Jama Pesje		3 : 41,24
14. Priprave		3 : 45,26

(*čas = skupni čas prvovrščenih tekmovalcev v prvih treh starostnih kategorijah)

Za sklep pa tudi letos - tako kot lani - opomnimo, da se je zbralo manj tekmovalk in tekmovalcev, kot jih je bilo prijavljenih. Od 243 tekmovalk in tekmovalcev po startni listi jih je ta naš veleslalom odvozilo samo 106!

Bojan Ograjenšek

Dve zlati in dve srebrni medalji in drugo mesto v skupni uvrstitvi so dovolj velik vzrok za nasmejane obraze tekmovalcev iz Plastike.

Naš glavni cilj je vrnitev človeka samemu sebi, njegovi družini, delu in celotni družbi

Prispevek vodstva kluba zdravljenih alkoholikov Šoštanj

V klub zdravljenih alkoholikov Šoštanj nas je bilo lani včlanjenih 31 zdravljenih alkoholikov. Svoj prostor imamo v zdravstvenem domu Šoštanj. V njem se sestajamo vsak ponedeljek ob 18. uri. Naša klubska terapevta sta dr. Juvan Stupar in višja medicinska sestra Fanika Krbavac.

Na terapevtskih sestankih nadaljujemo z rehabilitacijo po zdravljenju alkoholizma.

Delo kluba v preteklem letu smo ocenili 25. januarja na redni letni skupščini, ki so se je poleg večine članov kluba in obeh naših terapevtov udeležili tudi dr. Bogdan Menih iz ZD Šoštanj, vodja nevropsihiatričnega dispanzerja v ZD Titovo Velenje dr. Maksimilijan Bergant in predstavniki TE Šoštanj, Rudnika lignita Titovo Velenje, Vegrada, kluba zdravljenih alkoholikov SOZD REK Titovo Velenje in kluba zdravljenih alkoholikov pri ZD Titovo Velenje.

Iz poročila, ki ga je na skupščini podal predsednik našega kluba Marinko Radoja, kaže povzeti tele ugotovitve!

Člani našega kluba so zdravljeni v bolnici Vojnik in Pohorskega dvora, nekaj pa jih je tudi takih, ki so se za abstinenco in rehabilitacijo v našem klubu odločili po lastni volji, potem ko so ob prihodu vanj kot vsi alkoholiki, ki se začnejo zdraviti, morali opraviti skupaj s svojci izpit iz poznavanja alkoholizma kot bolezni. Rehabilitacija zdravljenih alkoholikov je namreč dolgotrajen proces, ki terja od vsakogar, ki se hoče rešiti brezna alkoholizma in vnovič zaživeti zdravo in ustvarjalno življenje, najprej vsestransko poznavanje vzrokov in posledic tega družbenega zla, potem pa stalno sodelovanje in podpora njegovih ožjih svojcev pri rehabilitaciji v klubu.

Držimo se dogovora, da je le bolezen ali delovna obveznost opravičen vzrok za odsotnost članov kluba od rednega tedenskega terapevtskega sestanka.

Na dnevnem redu naših rednih tedenskih sestankov je običajno:

1. ugotovitev prisotnosti,
2. pregled uresničevanja sklepov prejšnjega sestanka,
3. sprejem delovnega načrta za naslednji sestanek in
4. razno.

Na terapevtskih sestankih največ časa posvečamo obravnavam predstavitevnih zgodb in težav - zlasti abstinenčnih in zdravstvenih - članov kluba.

Člani kluba se predstavljajo s svojo življenjsko zgodbo ne le ob vključitvi v klub, ampak tudi ob obletnicah svoje držnosti od alkohola - abstinence. Ob teh priložnostih jim tudi čestitamo in izročimo šopek rož.

Na naših rednih terapevtskih sestankih precej časa namenimo tudi izobraževanju o alkoholizmu z najrazličnejših vidikov njegovih vplivov na družbo.

Če kateri od članov dvakrat zapored ne pride na sestanek, organiziramo patronažni obisk pri njem doma. Patronažne obiske na domu organiziramo tudi za recidiviste, to je za člane, ki ponovno začnejo piti alkoholne pijače.

Z rednimi tedenskimi sestanki pa se naša klubska dejavnost ne konča... Prirejamo tudi razne ekskurzije, obiskujemo na primer druge klube zdravljenih alkoholikov v celjski regiji, naša delegacija je obiskala tudi klub zdravljenih alkoholikov v Mariboru in si med tem obiskom ogledala psihiatrično bolnišnico Pohorski dvor, pa še lep izlet v naravo je bila obenem ta ekskurzija.

Vso našo klubska aktivnost zasnavlamo v skrbi za čimbolj dobre, prijateljske odnose znotraj kluba ter med klubom in vsemi organizacijami, društvi in posamezniki, s katerimi se povezujemo navzven. Zato nemalo pozornosti posvečamo tudi družabnim prireditvam. Lani smo si, recimo, na Velikem vrhu organizirali piknik, konec leta pa smo proslavili z zabavo v prostorih zdravilišča v Topolšici, na kateri ni manjkalo ne plesa ne petja in smeja, ker je motor vsega bil naš neutrudni kulturni animator Skornšek.

Klubska družabna življenje pa bogatimo tudi z igrami, kot je šah, in drugimi oblikami rekreacije.

Iz teh ugotovitev je razvidno tudi, kaj bo klub delal letos. Vsekakor je naš glavni cilj nadaljnja rehabilitacija vseh članov kluba na osnovi abstinence in pridobivanje novih članov kluba, saj se po podatku, ki ga navaja po vsej Sloveniji in tudi izven nje znani strokovnjak in pobudnik za zdravljenje alkoholizma po sodobnih metodah - dr. Rugelj, v naši republiki od okrog 100 000 alkoholikov, kolikor bi jih naj vseh imeli, zdravi le vsak stoti. Zato pa je problem alkoholizma pri nas tudi tako pereč.

Ob tej priložnosti še tole!

Našima terapevtoma dr. Juvanu Stuparju in višji medicinski sestri Faniki Krbavac se vsi člani kluba iskreno zahvaljujemo za nesebično strokovno pomoč pri naši rehabilitaciji in si že-

limo, da bi nas pri njej še naprej usmerjala tako dobro kot doslej.

Ta četrtek volimo!

KAKO BOMO GLASOVALI?

V TOZD, enovitih delovnih organizacijah in delovnih skupnostih bomo ta četrtek, 11. marca, izvolili nove delegate za delegiranje v zbor združenega dela občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih in gospodarskih dejavnosti.

Volilno glasovanje naj bi se praviloma začelo 11. marca ob 7. uri, končalo pa do 19. ure. Vendar bodo v vsaki temeljni samoupravni organizaciji in skupnosti čas glasovanja prilagodili delovnemu času.

V našem rudniku bodo volišča odprta od 4. do 16. ure, v drugih delovnih organizacijah in delovnih skupnostih našega kombinata pa od 5. do 17. ure - kolikor seveda posamezni volilni odbori ne bodo ugotovili, da so na njihovem volišču glasovali že vsi volilci in da volišče zato lahko zaprejo že prej!

Vsi delavci bomo lahko glasovali le osebno. To pomeni, da nobeden ne bo mogel glasovati po pooblaščenju.

Glasovalni postopek pa bo takle!

Ko vstopi volilec v glasovalni prostor, gre k mizi volilnega odbora, kjer odbor ugotovi, ali je vpisan v volilni imenik.

Mimogrede, v primerjavi z volitvami delegatov leta 1974 in 1978 so letošnje volitve že z vidika izvedenih priprav nanje nekoliko poenostavljene. Poleg tega so pri teh volitvah kandidatne liste lahko tudi odprte, pri prejšnjih pa so lahko bile le zaprte. To novost je prinesel dopolnjeni zakon o volitvah in delegiranju v skupščine.

Če so kandidatne liste odprte (za takšne so se v našem kombinatu odločili le delavci v delovni organizaciji ESO), glasuje volilni upravičenec za kandidate, ki so vpisani na glasovnici, tako, da obkroži zaporedno številko pred imeni tistih kandidatov, za katere želi glasovati. Glasuje pa lahko le za toliko kandidatov, kolikor je treba izvoliti članov delegacije.

Za koliko kandidatov lahko glasuje, je navedeno na vsaki glasovnici.

Ob tem takoj povejmo še, da pri glasovanju, bodisi z odprtimi ali zaprtimi kandidatnimi listami, na glasovnice ne smemo pripisovati novih imen, saj je glasovanje s takimi glasovnicami neveljavno!

Če so kandidatne liste zaprte - to je take, da je na njih navedeno le toliko kandidatov, kolikor volimo članov posameznih delegacij - pa volilec glasuje tako, da na taki listi obkroži besedici "GLASUJEM ZA" ali besedici "GLASUJEM PROTI". Poleg tega lahko volilec, ki obkroži besedici "GLASUJEM ZA", prečrta imena tistih kandidatov na listi, za izvolitev katerih ne želi glasovati.

S takimi, zaprtimi listami bo v našem kombinatu glasovala tudi večina delavcev, saj smo rekli, da so se za odprte liste odločili le delavci v ESO.

Katere delegacije bomo volili v TOZD, enovitih delovnih organizacijah in delovnih skupnostih znotraj našega kombinata?

Delavci volilci bomo povsod volili eno, posebno delegacijo za delegiranje v zbor združenega dela občinske skupščine. To delegacijo bomo volili z GLASOVNICO 1.

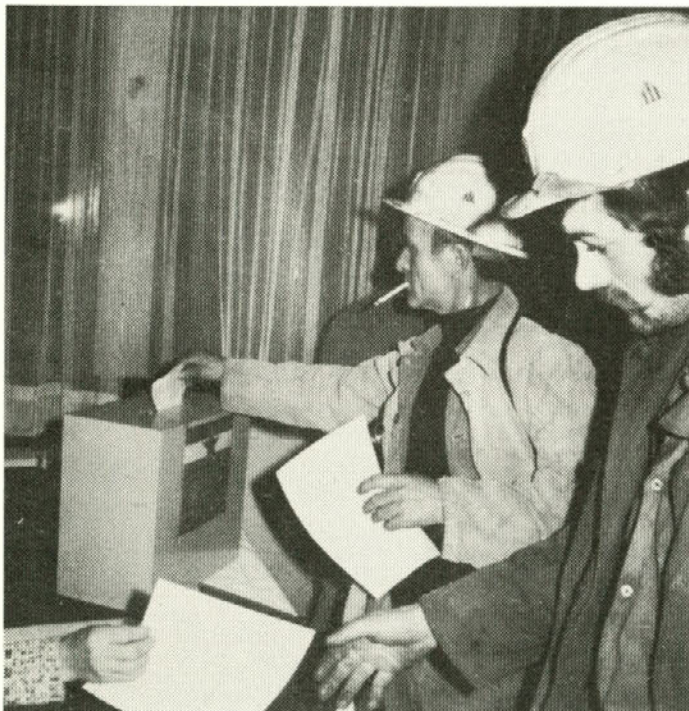
Poleg delegacije za delegiranje v zbor združenega dela občinske skupščine bomo delavci volilci volili eno ali več delegacij za delegiranje v skupščine samoupravnih interesnih skupnos-

Kako bomo ta četrtak glasovali?

(Nadaljevanje s prejšnje strani!)

ti za izobraževanje, otroško varstvo, kulturo, telesno kulturo, zdravstvo, socialno skrbstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zaposlovanje, raziskovanje in stanovanjsko skupnost. Te delegacije bomo volili z GLASOVNICO 2.

Vendar v posameznih TOZD, enovitih delovnih organizacijah in delovnih skupnostih znotraj našega kombinata bomo volili zelo različno število teh delegacij. Ponekod bomo namreč volili samo posebne (po eno za skupščino vsake od teh SIS), ponekod samo združene (po eno za skupščine več teh SIS), ponekod posebne in združene, ponekod pa samo splošno (eno za skupščine vseh teh SIS).

Tokrat bomo skoraj v vseh naših OZD imeli 3 glasovnice.

Poglejmo to še podrobneje!

V Rudniku lignita Titovo Velenje bodo z GLASOVNICO 2 volili:

v TOZD J. Preloge, J. Pesje, J. Škale, J. mehanizacija, J. transport, Priprave in Klasirnica:

- A) delegacijo za zdravstvo,
- B) delegacijo za stanovanjsko skupnost,
- C) delegacijo za otroško varstvo,
- D) delegacijo za izobraževanje in raziskovanje,
- E) delegacijo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, socialno skrbstvo in zaposlovanje ter
- F) delegacijo za kulturo in telesno kulturo;

v TOZD Jamske gradnje, TOZD Zunanja dejavnost, delovni skupnosti Zračenje in delovni skupnosti skupne službe DO:

- A) delegacijo za izobraževanje, otroško varstvo, kulturo in telesno kulturo,
- B) delegacijo za zdravstvo, socialno skrbstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje in zaposlovanje ter
- C) delegacijo za stanovanjsko in raziskovalno skupnost;

v TOZD Gradbena dejavnost, TOZD Mizarska dejavnost in delovni skupnosti Kopalnica pa po eno splošno delegacijo za skupščine vseh teh SIS.

V Termoelektrarnah Šoštanj bodo z GLASOVNICO 2 volili:

v TOZD TEŠ-I in TOZD TEŠ-II:

- A) delegacijo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, socialno skrbstvo in zdravstvo,
- B) delegacijo za stanovanjsko skupnost, otroško varstvo, izobraževanje in zaposlovanje ter
- C) delegacijo za kulturo, telesno kulturo in raziskovanje;

v TOZD Vzdrževanje - za skupščino vsake od teh SIS po eno posebno delegacijo - torej IO delegacij;

v TOZD Inženiring in DSSS DO pa po eno splošno delegacijo za skupščine vseh teh SIS.

V Elektrostrojni opremi (ESO) bodo z GLASOVNICO 2 volili:

v TOZD Strojni obrati:

- A) delegacijo za zdravstvo,
- B) delegacijo za izobraževanje,
- C) delegacijo za raziskovanje,
- D) delegacijo za stanovanjsko skupnost,
- E) delegacijo za kulturo in telesno kulturo ter
- F) delegacijo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, socialno skrbstvo, zaposlovanje in otroško varstvo;

v TOZD Elektro obrati:

- A) delegacijo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, socialno skrbstvo, zdravstvo, otroško varstvo in stanovanjsko skupnost ter
- B) delegacijo za izobraževanje, telesno kulturo, kulturo, zaposlovanje in raziskovanje;

v TOZD KKO, TOZD VTO in DSSS DO pa po eno splošno delegacijo.

V drugih združenih organizacijah v naš kombinat pa bodo z GLASOVNICO 2 volili:

- v obeh TOZD in DSSS delovne organizacije Plastika - po eno splošno delegacijo;
- v DO EFE, DO Tiskarna in delovni skupnosti Zavarovanje - prav tako po eno splošno delegacijo;
- v DO Avtoprevoznništvo in servisi, delovni skupnosti Družbeni standard in DSSS SOZD pa:
 - A) po eno delegacijo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, socialno skrbstvo, zdravstvo, otroško varstvo in
 - B) po eno delegacijo za kulturo, telesno kulturo, izobraževanje, zaposlovanje in raziskovanje.

V večini naših TOZD, enovitih delovnih organizacij in delovnih skupnosti bodo volili tudi splošno delegacijo (le v TOZD ESO-Strojni obrati dve združeni delegaciji) za delegiranje v skupščine SIS materialne proizvodnje. Te SIS so: komunalna skupnost, stavbno-zemljiška skupnost, kmetijsko-zemljiška skupnost, skupnost za varstvo pred požari, ptt in vodna skupnost ter skupnost za energetiko.

Kandidati za te delegate bodo navedeni na GLASOVNICI 3, volili pa jih bodo v vseh delih rudnika (razen v TOZD Gradbena in v TOZD Mizarska dejavnost), v vseh delih TE Šoštanj (razen v TOZD Inženiring in poleg nje v delovni skupnosti Družbena prehrana, kjer - enako kot v delovni skupnosti kombinata AOP - volitev sploh ne bo, ker imajo manj kot 30 zaposlenih delavcev), v vseh delih (razen v TOZD KKO) DO Plastika ter vseh naših enovitih delovnih organizacijah in delovnih skupnostih Družbeni standard, Zavarovanje in DSSS SOZD.

Pripravila Božena Steiner, diplomirana sociologinja iz skupnih služb naše sestavljene organizacije

Srečno - tudi za volitve v naših krajevnih skupnostih v nedeljo, 14. marca!